İŞKUR

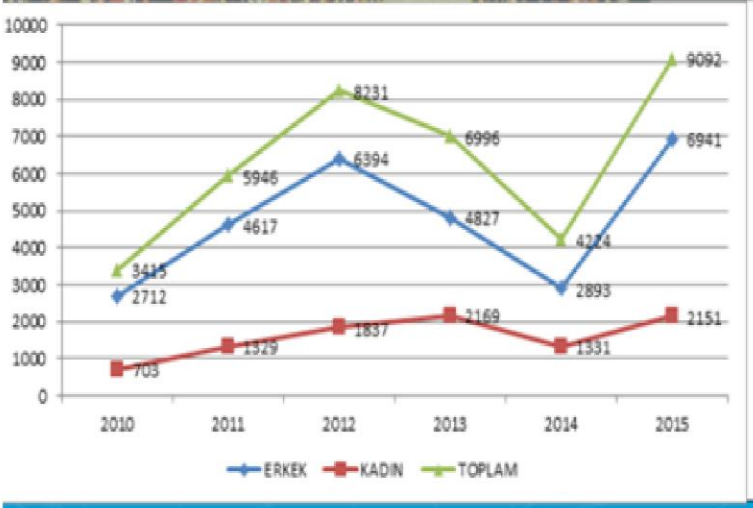

2016

MALATYA İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

MALATYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

MEHMET ÇAYIR - İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

İSMET SEVAL - İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda, kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Başkanlığını yürüttüğüm 'İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nun en önemli görevi, il düzeyinde istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirleri belirlemek ve gereği için söz konusu tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmektir. Bu görevin yerine getirilebilmesi için halen istihdam edilen ve gelecekte ihtiyaç duyulacak işgücünün tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Malatya İli İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflarla paylaşılarak, aranan mesleklerde eğitim/programların düzenlenmesi ve işsizliğin azaltılması hedeflenmiştir.

İşgücü Piyasası Analiz Raporu ile ilin işgücü haritası çıkartılmış olup; bu rapor, gerek İŞKUR tarafından işgücü becerilerine yönelik eğitim ve kurs planlamalarının etkinliğini artırmada, gerekse işçi ve işverenlerimizi en kısa zamanda ve en doğru şekilde buluşturarak işsizlik oranlarını daha aşağılara indirmede ve ayrıca makro düzeyde oluşturulacak stratejilerin belirlenmesinde önemli rol oynayacaktır

Bu çalışmada emeği geçen Malatya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz personeli ile katkı veren işveren/işveren vekillerine teşekkür eder, ilimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflara hayırlı ve yararlı olmasını dilerim.

Mustafa TOPRAK
Malatya Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı Nisan -Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 72 bin 751 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Malatya ilinde ise toplam 639 işyerinden 520 işverene ulaşılmış 119 işyeri ise cevapsız kalmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Vahap TOMAN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ....iii
ÖNSÖZ....iii
İÇİNDEKİLER....v
TABLOLAR LİSTESİ....iv
ŞEKİLLER LİSTESİ....v
KISALTMALAR....vi
YÖNETİCİ ÖZETİ....1
GİRİŞ....2
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ....2
İŞKUR GÖSTERGELERİ....3
Kayıtlı İşsiz....4
Açık İşler....6
İşe Yerleştirmeler....7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri....9
İşsizlik Ödeneği....10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI....12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM....14
İşyeri Verileri....14
Mevcut İstihdam....25
AÇIK İŞLER....29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER....47
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ....54
SONUÇ....62
KAYNAKÇA....64
EKLER....66
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU....66
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI....74

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 8
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 10
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 10
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 30
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 31
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 36
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 37
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 38
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 40
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 40
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 41
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 41
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 43
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 44
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 45
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 46
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 47
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 49
Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 50
Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 53
Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 54
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 55
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 58
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 16
Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu 17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 50
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 51
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 52
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 59
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 60

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK' in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Malatya ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 54,1; İstihdam Oranı yüzde 49,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 7,8 olarak gerçekleşmiştir.

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. 2010 yılında Malatya ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 20 bin 766 kişinin 14 bin 887'ıı erkeklerden, geri kalan 5 bin 879 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 24 bin 867 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 5 bin 879 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında9 bin 991 kişi ile sayı yükselmiştir.. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Malatya işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Malatya İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı sonu itibari ile 24.867'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslek Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik)' dir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde görünen yoğunluk söz konusu programın bir sonucudur.

Malatya ilinde 2015 yılında 17 bin 759 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Beden İşçisi(Temizlik) meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Satış Danışmanı mesleği yer almaktadır.

2015 yılında aktif işgücü programları kapsamında 878 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 4970 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 3233 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılında 729 İEP düzenlenmiş olup 2125 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 131 adet kurs düzenlenmiş olup 2005 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Malatya ilinde 2015 yılında toplam 7609 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 4407'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Malatya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 8,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Malatya ilindeki açık işlerin yüzde 42,9'unda işverenler asgari genel lise mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Farketmez seçeneği ile işverenlerin ikinci tercihi olmuştur. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Malatya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kalite Kontrolcü-tekstil, Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, İmal İşçisi, Makineci (Dikiş), Mobilya Montaj Ustası, Pazarlamacı, Büro Memuru meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Büro Memuru (Genel),Sekreter, Hemşire, Satış Danışmanı, Kasiyer, Müşteri Temsilcisi, Çocuk Bakım Elemanı (Özel Eğitim Gerektiren Bireyler), Tıbbi Laboratuvar Teknisyeni/ Laboratuvar Teknisyeni, Acil Tıp Teknisyeni , Fizyoterapi Teknikeri meslekleridir..

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de İmal İşçisi, Pazarlamacı, Şoför-Yük Taşıma Beden İşçisi (İnşaat), Bulaşıkçı (Stevard), Sevkiyat Görevlisi, Depo Sorumlusu, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), İlik Düğmeci/İlik Düğme Otomatçı, Satış Danışmanı meslekleridir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Malatya ilinde ise 20+ istihdamlı İPA çalışması yapılan işyerlerinin %15,6'sı temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yine İPA çalışması yapılan işyerlerinin %84,4'ü temininde güçlük çekilen meslek olmadığını ifade etmiştir.

Malatya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Malatya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Malatya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (İnşaat), Ütücü meslekleri olup, Şoför (Yolcu Taşıma), Taş Duvarcı-(İnşaat) Reyon Görevlisi, Bekçi, Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Halkla İlişkiler Görevlisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleği geçtiğimiz yıl ilk sırada yer almaktayken, bu yıl Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi mesleğinde 400 kişilik bir artış olacağı düşünülürken, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinde 200 kişilik bir artış olacağı beklenmektedir. Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi mesleğinde 107, Makineci (Dikiş) mesleğinde ise 90 kişilik bir artış olacağı beklenmektedir

GİRİŞ

Malatya İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Malatya İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Malatya ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Malatya ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre TRB1 olarak sınıflandırılan iller Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli'dir. Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Malatya ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir. Tablo 1'de Malatya iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Malatya ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	46,0	40,7	11,5
2009	48,6	41,5	14,6
2010	47,8	43,3	9,5
2011	47,4	43,1	9,2
2012	49,9	46,5	6,8
2013	54,1	49,9	7,8

Kaynak: TÜİK

TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hane halkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur. İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

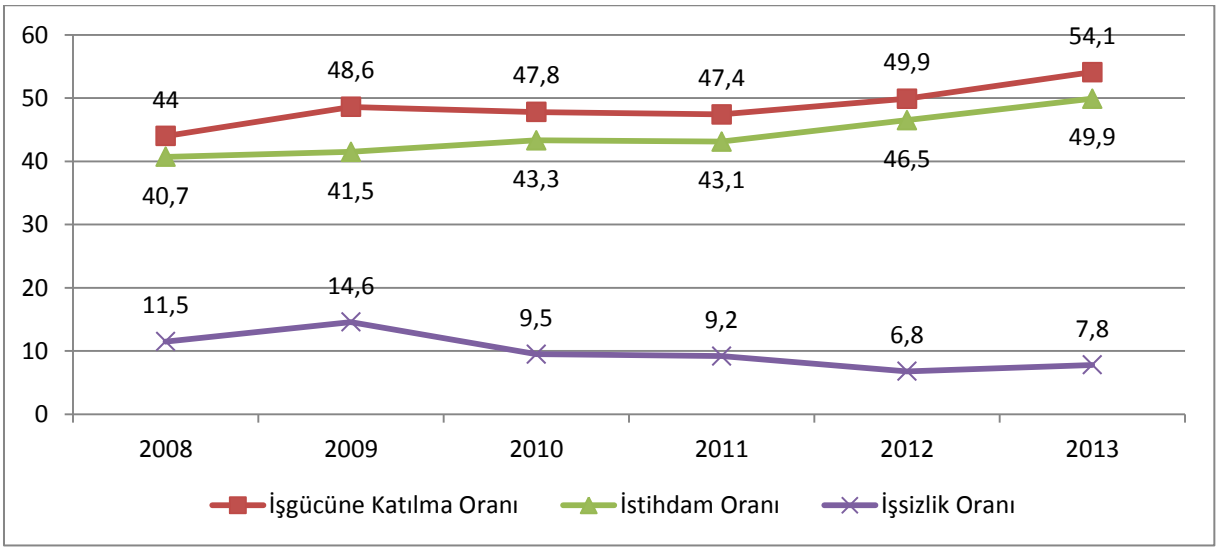

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiş olup, 2009-2012 yılları arasında bir düşüş yaşamıştır. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli arttığını göstermektedir. Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yıllarında artan bir seyir izlemektedir. İstihdam oranı en yüksek seviyeye 2013 yılında %49,9 ile ulaşmıştır. İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Malatya ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı bu duruma paralel olarak istihdam alanlarının da arttığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Malatya ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye

ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Malatya ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Malatya ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2:İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

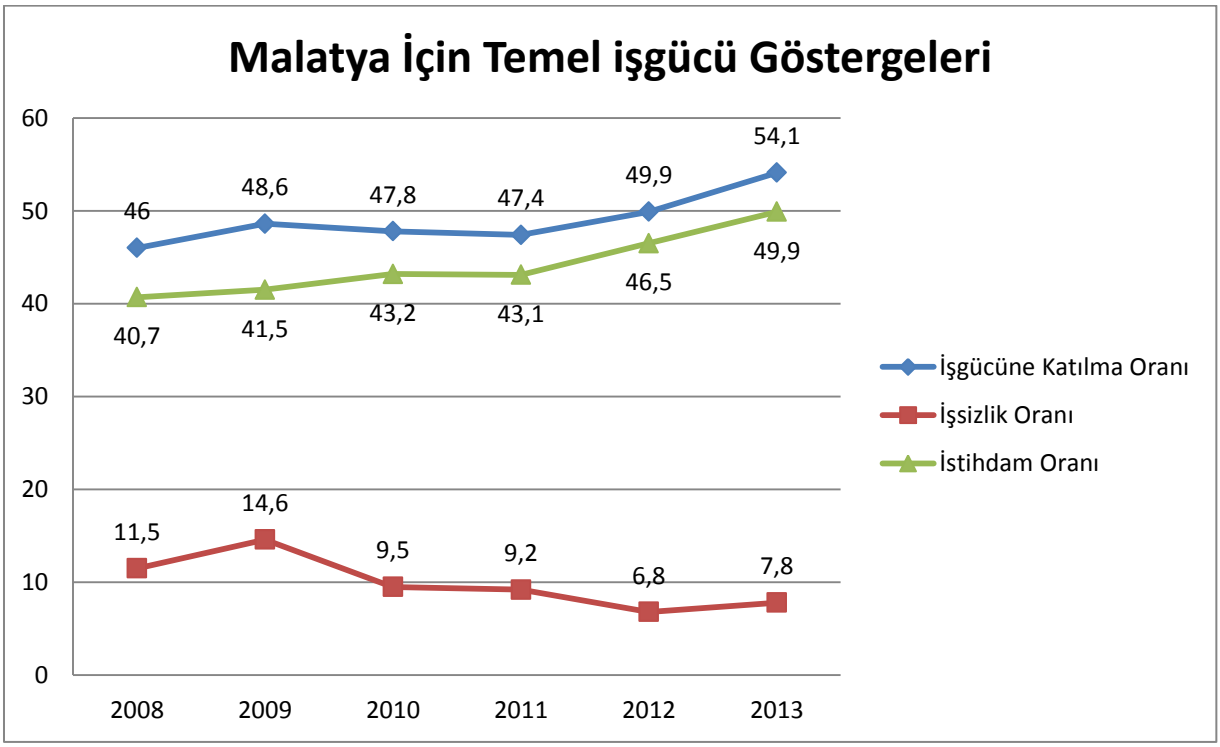

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Malatya ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 20 bin 766 kişinin 14 bin 887'ıı erkeklerden, geri kalan 5 bin 879 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 24 bin 867 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 5 bin 879 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında9 bin 991 kişi ile sayı yükselmiştir.. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Malatya işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	7245
Büro Memuru (Genel)	2016
Beden İşçisi (Temizlik)	1167
Satış Danışmanı	854
Sekreter	841
Şoför-Yük Taşıma	753
Reyon Görevlisi	528
Ön Muhasebeci	440
Müşteri Temsilcisi	388
Garson (Servis Elemanı)	364
Diğer Meslekler	10271
Genel Toplam	**24867**

Kaynak: İŞKUR

Malatya İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı sonu itibari ile 24.867'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslek Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik)'tir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde görünen yoğunluk söz konusu programın bir sonucudur.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 4462 olan açık iş sayısı 2013 yılında 11.931'e yükselmiştir. 2014 yılında 9393 olan açık iş sayısı 2015 yılı sonu itibariyle 17759 olarak istatistiklere yansımıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

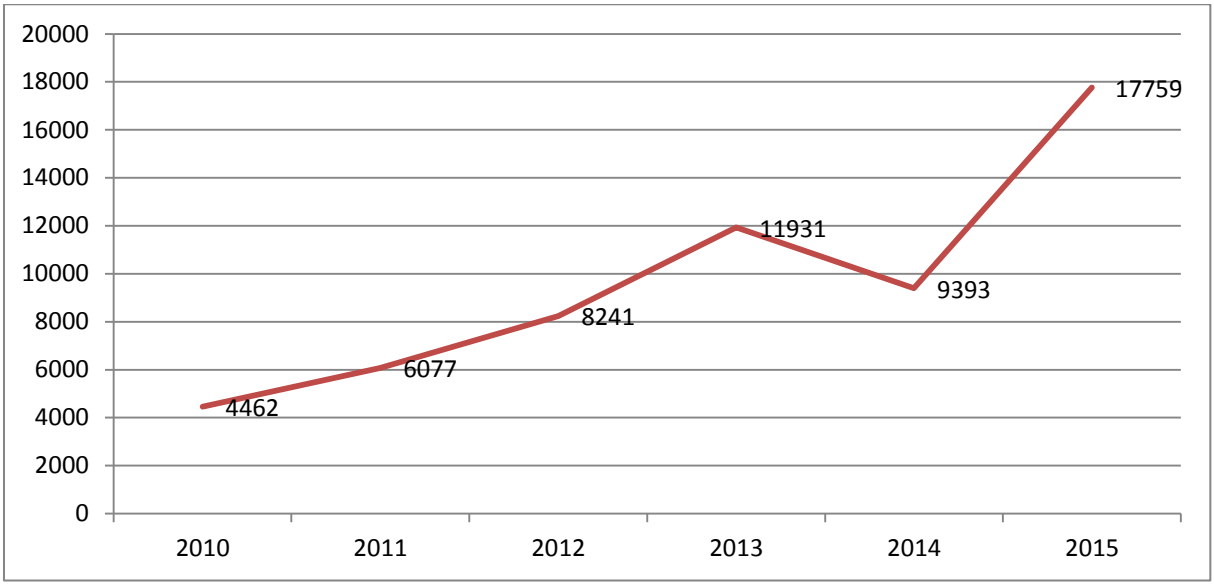

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 4 bin 462 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 17 bin 759 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	7899
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1131
Beden İşçisi (Temizlik)	660
Satış Danışmanı	519
Beden İşçisi (İnşaat)	450
Müşteri Temsilcisi	435
Makineci (Dikiş)	395
Reyon Görevlisi	325
Büro Memuru (Genel)	303
Garson (Servis Elemanı)	221
Diğer Meslekler	5421
Genel Toplam	**17759**

Kaynak: İŞKUR

Malatya ilinde 2015 yılında 17 bin 759 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk dört sırada Beden İşçisi (Genel), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Beden İşçisi(Temizlik) meslekleri, Satış Danışmanı mesleği yer almaktadır.

İşe Yerleştirmeler

Grafik 4'te yer alan verilere göre yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 3415 olan işe yerleştirme sayısı 2012 yılında 8231'e çıkmıştır. 2013 yılında ise 6996 olduğu görülmektedir. 2014 yılında 4224 olan işe yerleştirme sayısı, 2015 yılında 9092 olarak gerçekleşmiştir. Erkek iş arayanlarda görülen en yüksek işe yerleştirme 2015 yılında gerçekleşmiş iken, kadınlarda görülen en yüksek işe yerleştirme 2013 yılında görülmüştür.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

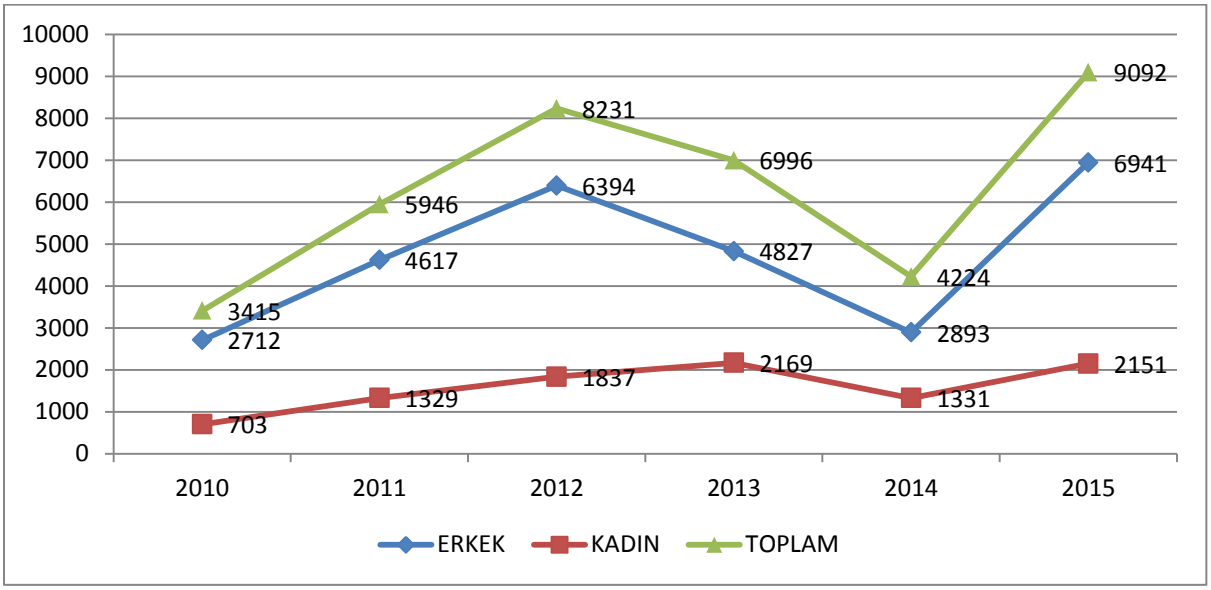

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada açık işlere paralel bir şekilde Beden İşçisi (Genel) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinin bulunduğu söylenebilir. Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	4511
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	690
Müşteri Temsilcisi	366
Beden İşçisi (İnşaat)	352
Beden İşçisi (Temizlik)	301
Makineci (Dikiş)	214
Reyon Görevlisi	198
Büro Memuru (Genel)	190
Satış Danışmanı	180
Şoför-Yük Taşıma	88
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	87
Diğer Meslekler	1915
Genel Toplam	**9092**

Kaynak: İŞKUR

Malatya ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği öne çıkmıştır. Malatya ili için Beden İşçisi(Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 9 bin 092 işe yerleştirmenin 4 bin 511'ü bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Müşteri Temsilcisi mesleği takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

2015 yılında aktif işgücü programları kapsamında 878 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 4970 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise 5693 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılında 729 İEP düzenlenmiş olup 2125 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 131 adet kurs düzenlenmiş olup 2416 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2010	114	2005	7	15	3	75	124	2.095	26	606
2011	95	1599	28	235	7	172	130	2.006	65	1065
2012	193	3608	110	1043	14	386	317	5.037	104	2324
2013	152	2986	206	2016	15	429	373	5.431	23	654
2014	122	2381	163	980	16	426	301	3.787	48	1225
2015	131	2416	729	2125	18	429	878	4.970	98	5693

Kaynak: İŞKUR

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 7 programın açıldığı ve bu programlardan 15 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 729 program açılmış ve 2 bin 125 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	7609	4407
2014	5506	3166
2013	4295	2577
2012	3066	1846
2011	2654	1950
2010	2386	1905

Kaynak: İŞKUR

Malatya ilinde 2015 yılında toplam 7609 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 4407'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	1295
Beden İşçisi (Temizlik)	224
Büro Memuru (Genel)	209
Şoför-Yük Taşıma	161
Satış Danışmanı	111
Makineci (Dikiş)	96
Ön Muhasebeci	67
Şoför (Yolcu Taşıma)	67
Beden İşçisi (İnşaat)	61
Aşçı	57
Diğer Meslekler	2.059
Toplam	**4.407**

Kaynak: İŞKUR

Malatya ili işgücü piyasası içinde Beden işçisi(Genel) mesleği en fazla işsizlik ödeneği hak eden meslektir. Beden işçisi (Genel) mesleğinde toplam 1295 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İkinci sırada ise Beden işçisi (Temizlik) mesleği yer almaktadır. Bu meslekleri ise Büro Memuru(Genel), Şoför-Yük Taşıma, Satış Danışmanı, Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci, Şoför (Yolcu Taşıma), Beden İşçisi (İnşaat) ve Aşçı meslekleri takip etmiştir. Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Malatya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Malatya ilinde 520 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 31 bin 978 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Malatya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Malatya ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	140
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	133
İnşaat	129
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	37
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	32
Eğitim	25
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20
Ulaştırma ve depolama	18
Diğer hizmet faaliyetleri	17
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13
Madencilik ve taş ocakçılığı	6
Gayrimenkul faaliyetleri	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Genel Toplam	**587**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Malatya ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 23,8'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Malatya ilinde

İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altındadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 22,6'sı bu sektörde bulunmaktadır. Malatya ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Bilgi ve iletişim üretimi, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Malatya ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektöründe bulunan işyerleri mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

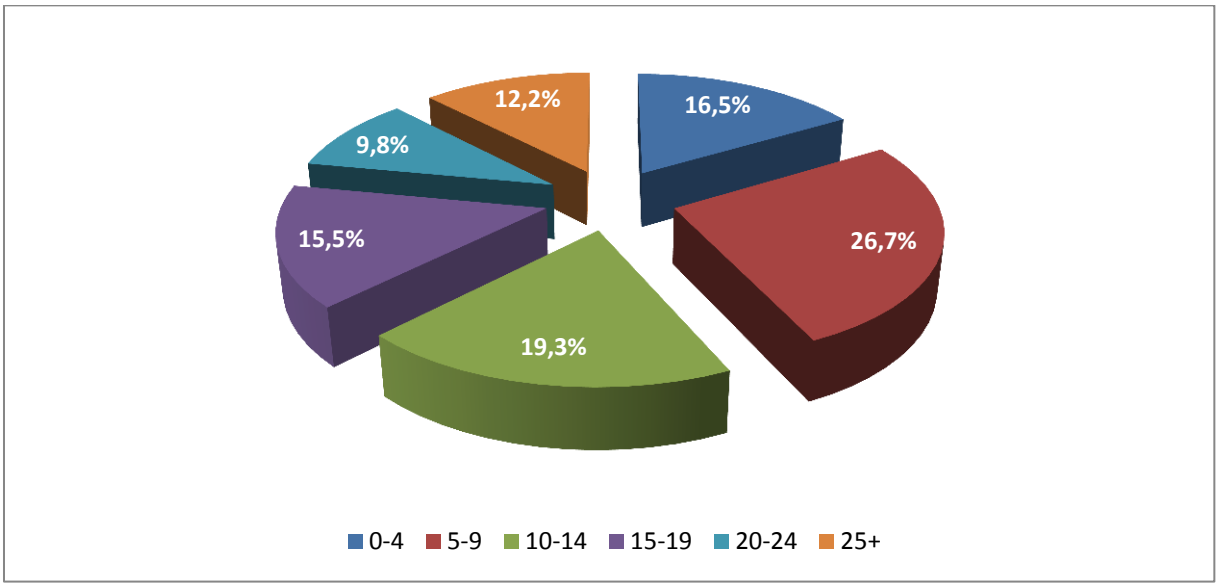

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Malatya ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 26,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-15 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 2 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

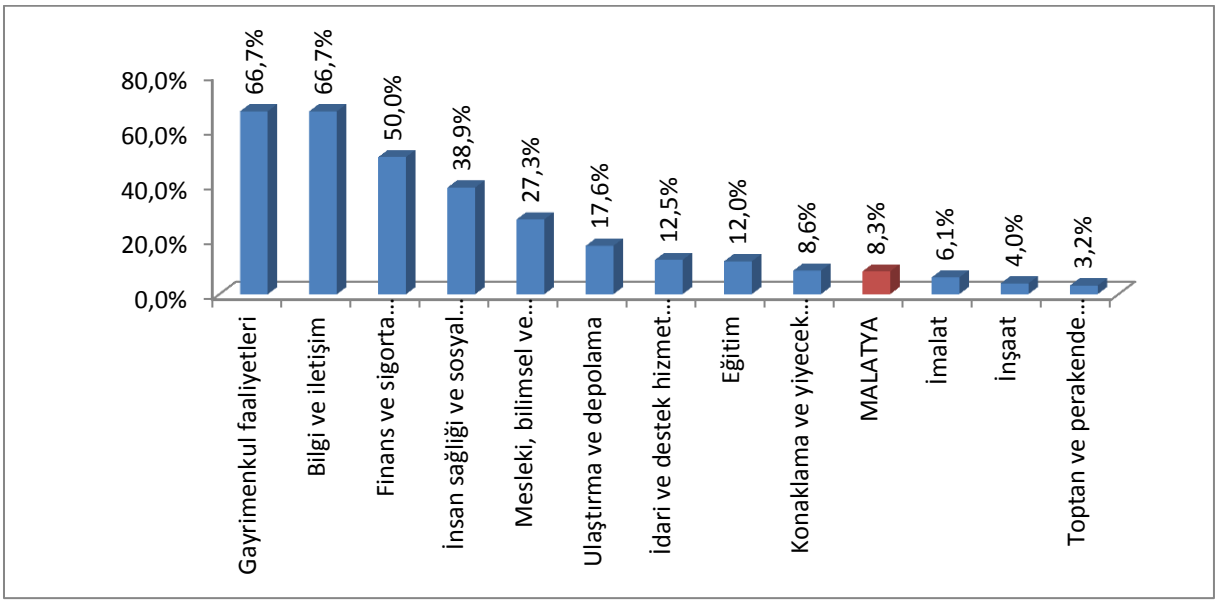

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde Gayrimenkul faaliyetleri ve Bilgi İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 66,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Malatya ili genelinde bu oran yüzde 8,3 olarak gerçekleşmiştir. Malatya ilinde ikinci sırada Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 50 part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 38,9 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. İmalat ve inşaat sektörlerinde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu

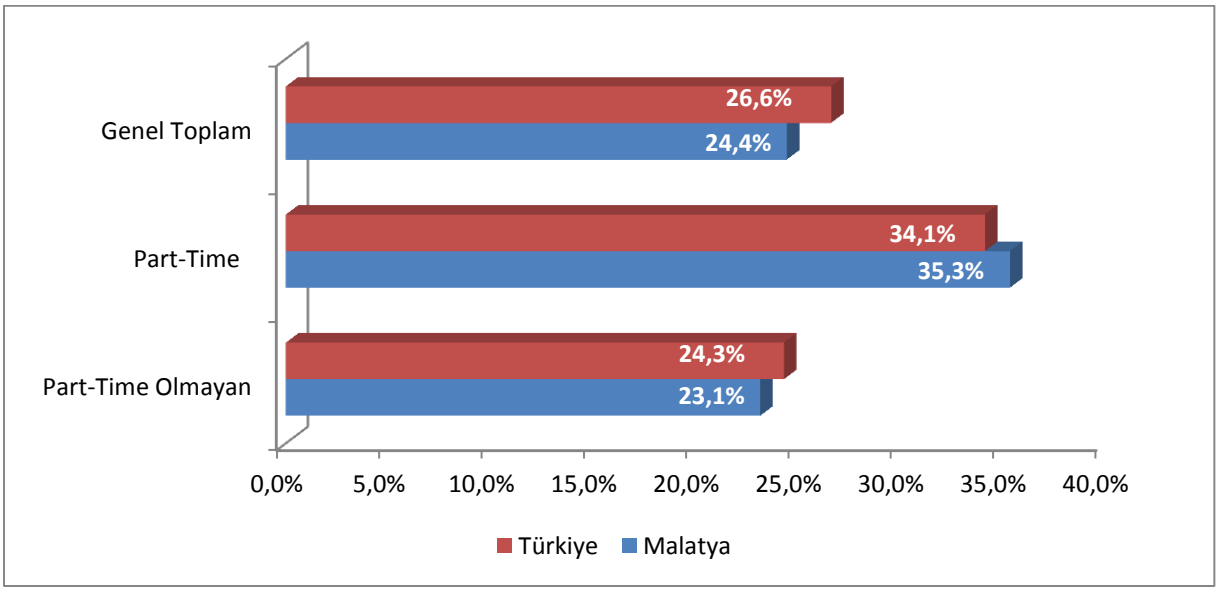

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Malatya ilinde bu oran yüzde 24,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Malatya ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 35,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 23,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

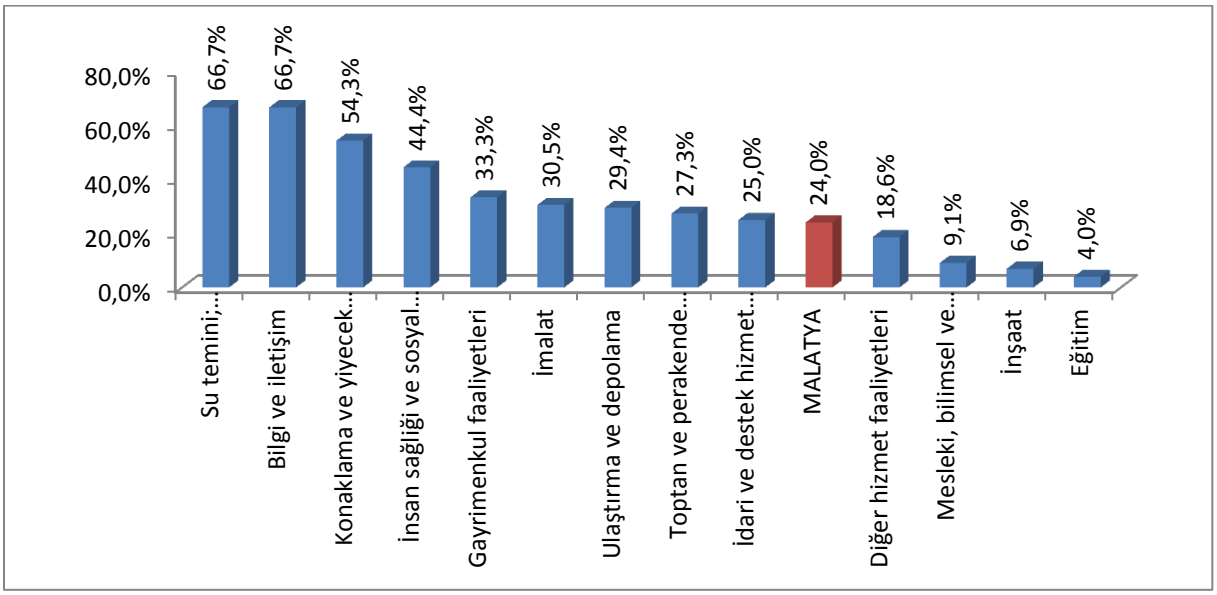

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde işyerlerinin yüzde 24'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Malatya ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektöründe görünmektedir. Eğitim ve İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim ve İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Malatya ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve İletişim Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri , Gayrimenkul Faaliyetleri ,İmalat, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı , İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

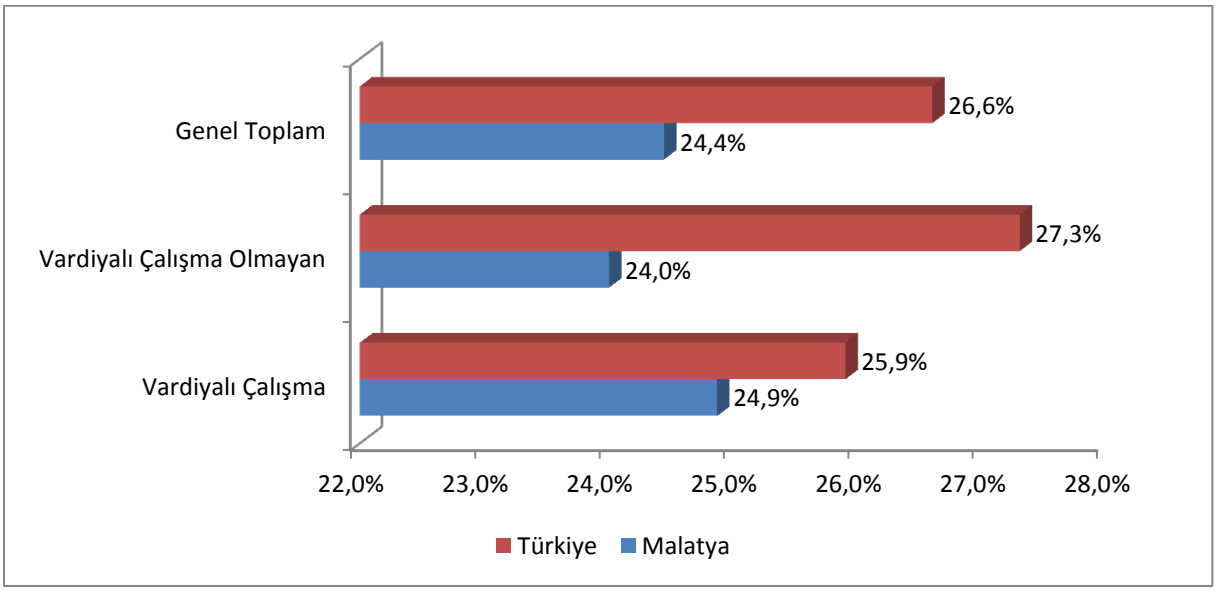

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı ile vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde kadınların çalışma oranı birbirine yakındır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 24,9'si kadın, yüzde 75,6'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 24'tür.. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Malatya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 24,4'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere Malatya ili Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

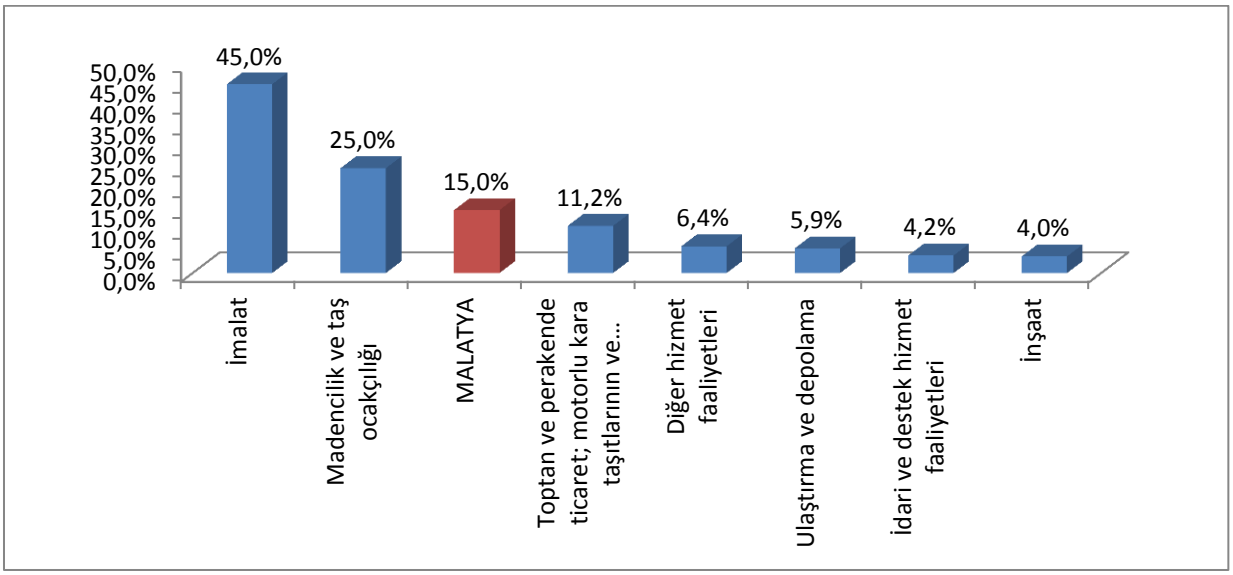

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde 17 sektörden 7 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 45'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 25 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Malatya ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde ise ilk üç sıra Malatya ili ile benzerlik göstermektedir. İlk sırada imalat sektörü, ikinci sırada Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü yer almaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Malatya ili için özellikle kuru kayısının payı büyüktür. Malatya ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

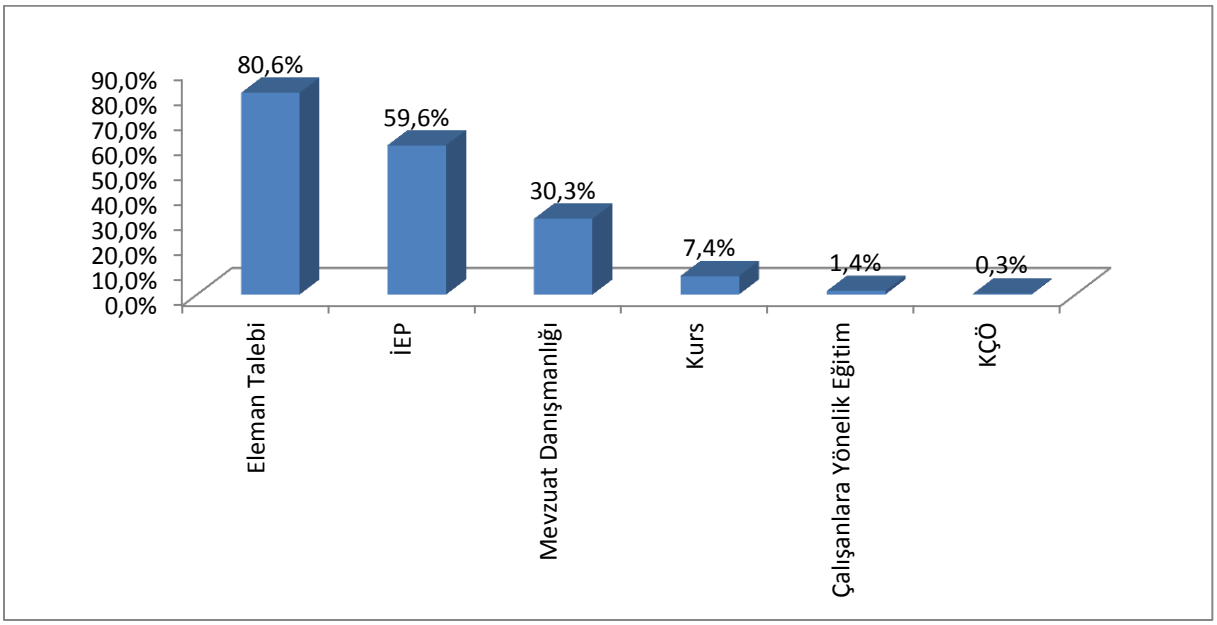

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 52,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Malatya ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 80,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 59,6'sı işbaşı eğitimi programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Malatya ilinde de kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

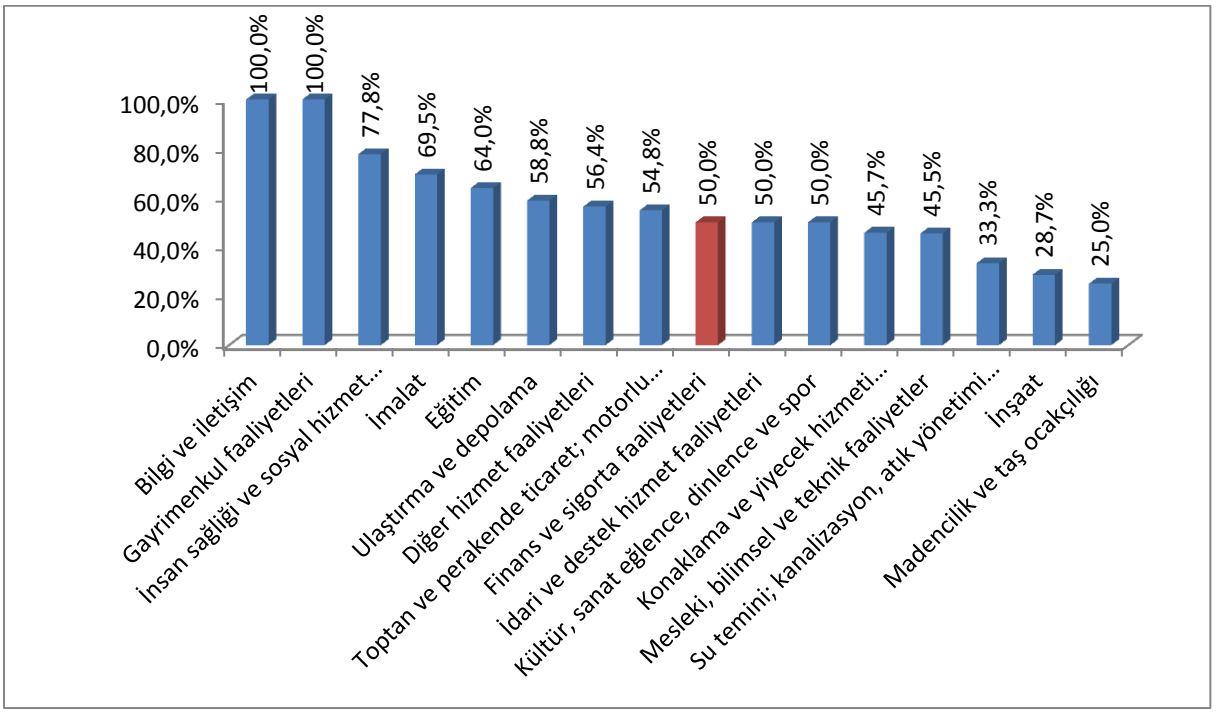

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Malatya ilinde Bilgi ve İletişim ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise İnşaat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Bilgi ve iletişim	0,0%	33,3%	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	71,4%	78,6%	0,0%	7,1%	7,1%
İmalat	2,2%	85,7%	59,3%	1,1%	15,4%	40,7%
Eğitim	0,0%	62,5%	68,8%	0,0%	0,0%	12,5%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	80,0%	60,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	88,7%	78,3%	0,0%	0,0%	11,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,5%	77,9%	66,2%	0,0%	1,5%	29,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	91,7%	25,0%	0,0%	8,3%	16,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	75,0%	50,0%	0,0%	0,0%	43,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	20,0%	40,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	3,4%	89,7%	37,9%	0,0%	3,4%	37,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**1,1%**	**88,1%**	**35,7%**	**1,0%**	**4,1%**	**52,4%**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde Bilgi İletişim ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi işbaşı eğitim programı hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise hem eleman talebi hem de işbaşı eğitimi programları hizmetlerinden yararlanmışlardır. Ayrıca bu sektördeki işyerlerinin yüzde 66,7'si işbaşı eğitim programından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 77,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörde hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde eleman talebi ve işbaşı eğitim programı hizmeti göze çarpmaktadır.

Finans ve sigorta faaliyetleri ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri eleman talebi için İŞKUR faaliyetlerinden faydalanmamıştır. Bunun nedeni ise 20+ olarak seçilen bu işyeri sayılarının azlığından kaynaklanmaktadır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus sadece İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır. İmalat sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 85,7'si işbaşı eğitim programından, yüzde 59,3'ü eleman talebi, yüzde 40,7 mevzuat danışmanlığından, yüzde 2,2 çalışanlara yönelik eğitimden, yüzde 1,5 kurslardan, yüzde 1,1 kısa çalışma ödeneğinden faydalanmıştır. Kısa çalışma ödeneğinden sadece İmalat sektörü İŞKUR ile temasa geçmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

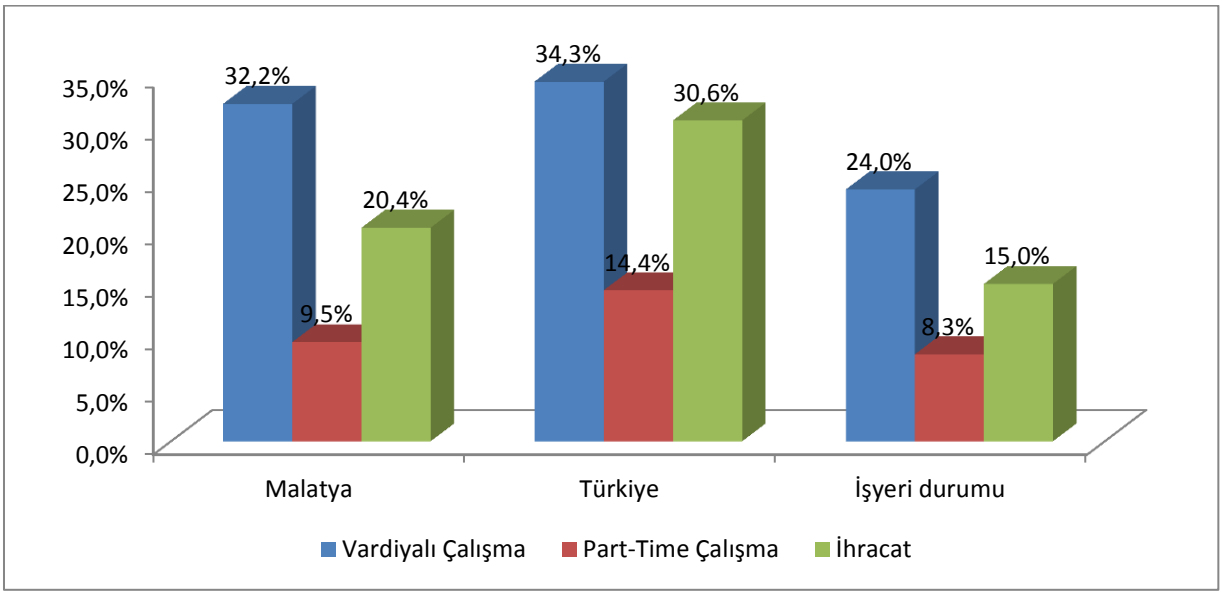

Kaynak: İPA 2016

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Malatya ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Malatya ilinde ise bu oran yüzde 32,2 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Malatya ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 24 'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Malatya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma ve ihracat yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Malatya ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Malatya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 31 bin 978 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 24 bin 162 çalışan erkeklerden, 7 bin 816 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	183	2	185
İmalat	6.621	1.802	8.422
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	104	54	158
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	119	12	131
İnşaat	4.138	263	4.401
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6.707	2.077	8.784
Ulaştırma ve depolama	1.072	140	1.211
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	588	170	758
Bilgi ve iletişim	48	22	70
Finans ve sigorta faaliyetleri	26	44	69
Gayrimenkul faaliyetleri	175	56	231
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	225	61	286
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2.403	1.577	3.980
Eğitim	558	453	1.011
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	714	821	1.536
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	62	4	66
Diğer hizmet faaliyetleri	421	258	679
Genel Toplam	**24.162**	**7.816**	**31.978**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Malatya ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve imalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörünün Malatya ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 55 oranında, kadınlarda ise yüzde 49 oranında bu iki sektörde istihdam edilme durumu söz konusudur.

Tablo 10 incelendiğinde, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

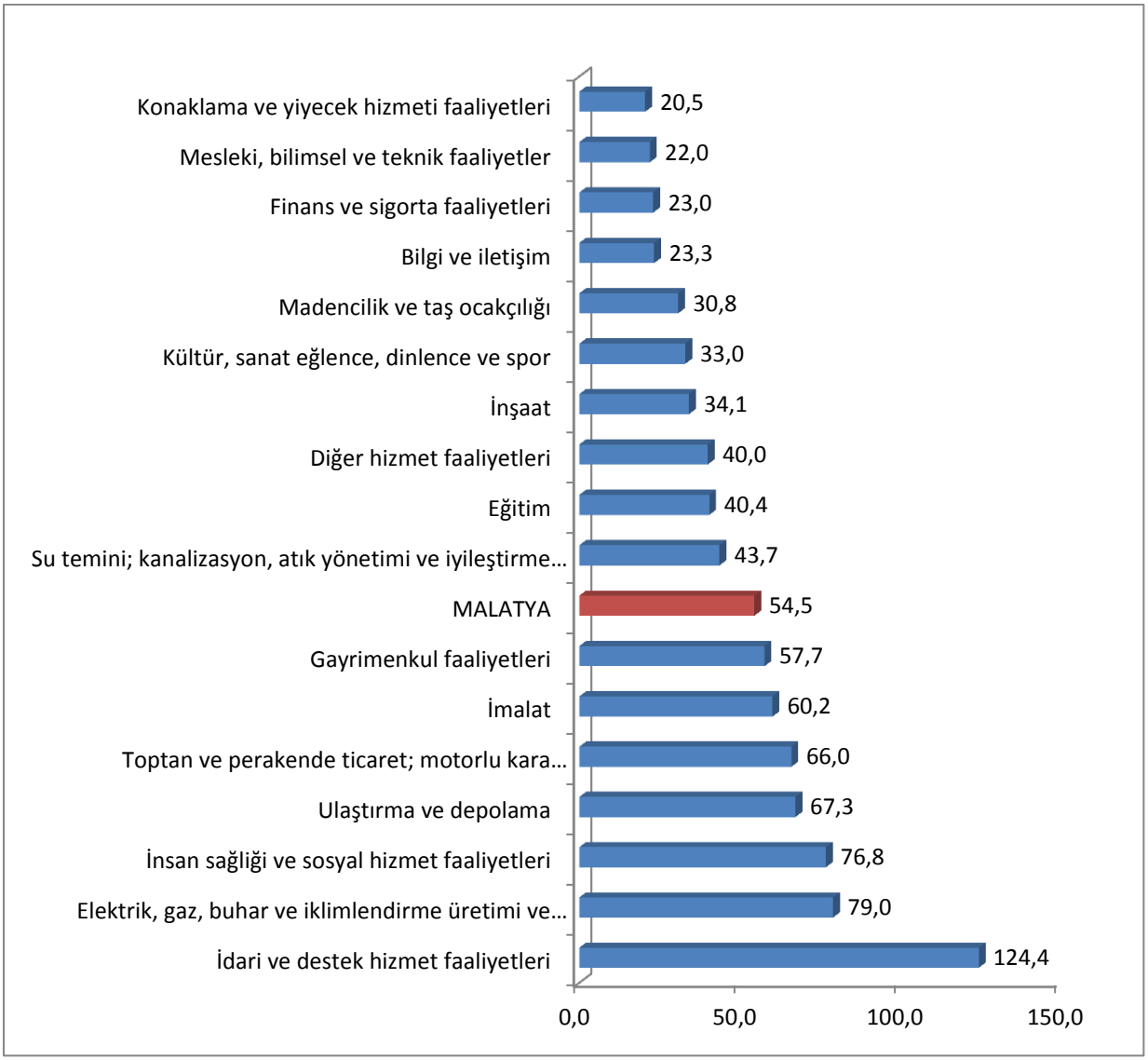

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Malatya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 54,5 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 124,4; ikinci sırada bulunan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe 79 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 76,8 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ile İmalat sektörü Malatya ili için en yüksek istihdamı barındırmasına rağmen sektörlere göre ortalama çalışan sayısı en fazla olan sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri olmuştur.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.979	1.805	3.784
Hizmet Ve Satış Elemanları	3.071	1.009	4.080
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.673	1.902	6.575
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	143	10	153
Profesyonel Meslek Mensupları	1.599	1.218	2.818
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.210	1.196	6.406
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.161	288	1.449
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	5.742	312	6.054
Yöneticiler	583	77	660
Genel Toplam	**24.162**	**7.816**	**31.978**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 21'i, erkek çalışanların yüzde 19'u ve kadın çalışanların yüzde 24'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 20 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 95 oranında erkeklerin, yüzde 5 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Malatya ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2.929	814	3.742
5-9	5.889	2.696	8.585
10-14	4.793	2.211	7.004
15-19	3.640	776	4.415
20-24	2.475	449	2.924
25+	4.437	871	5.308
Genel Toplam	**24.162**	**7.816**	**31.978**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır.0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 22'si kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 31; 10-14 yaş için yüzde 32; 15-19 yaş için yüzde 18 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 15 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 16 olarak gerçekleşmiştir.

Malatya ilinde en fazla çalışan sayısı 5-9 yaş arasında olan işyerleridir. Toplam çalışan sayısının yüzde 27'si bu yaş arasındaki işyerlerinde çalışmaktadır.

Tablo 13'de ise Malatya ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Erkek ve kadınlarda toplam çalışan sayısı en fazla olan meslek Temizlik Görevlisi mesleğidir. Erkeklerde 2. Sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği, kadınlarda ise Çağrı Merkezi ve Müşteri Temsilcisi mesleğidir.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)	Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Büro Memuru (Genel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (İnşaat)
Güvenlik Görevlisi	Kasiyer	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför-Yük Taşıma	Çocuk Gelişim Elemanı	Güvenlik Görevlisi
Diğer Kasaplar Ve Et Hazırlama İşçileri	Satış Danışmanı	Büro Memuru (Genel)
Makineci (Dikiş)	Hemşire	Makineci (Dikiş)

Kaynak: İPA 2016

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

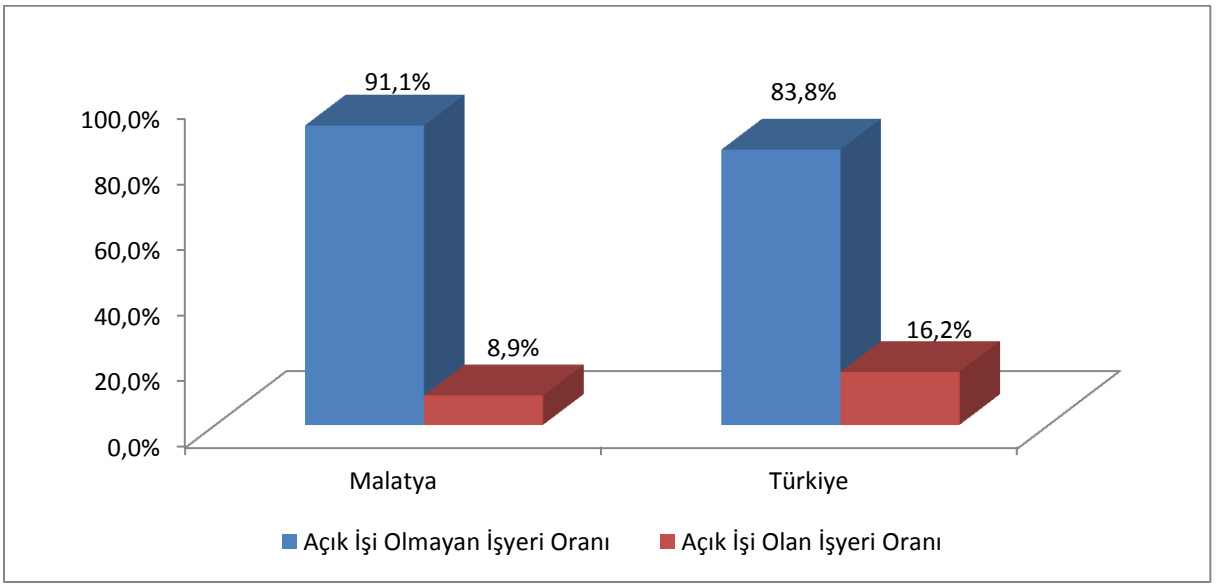

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 8,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Malatya ilinde 52 işyerinden 240 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	100
İmalat	61
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	19
Diğer hizmet faaliyetleri	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7
İnşaat	6
Ulaştırma ve depolama	3
Eğitim	2
Genel Toplam	**240**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 240 kişilik açık işin yüzde 42'sine tekabül eden 100 kişilik kısmı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerdir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%
İmalat	0,7%	13,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%
İnşaat	0,1%	3,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,1%	11,3%
Ulaştırma ve depolama	0,3%	11,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	8,6%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6,2%	18,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,3%	4,2%
Eğitim	0,2%	4,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,4%	11,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,2%	19,1%
Genel Toplam	0,7%	8,9%

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Malatya ilinde açık iş oranı yüzde 0,7 olarak tespit edilmiştir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,2 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Diğer hizmet faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Diğer hizmet faaliyetleri sektörünü yüzde 18,2 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve yüzde 13 ile

İmalat sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

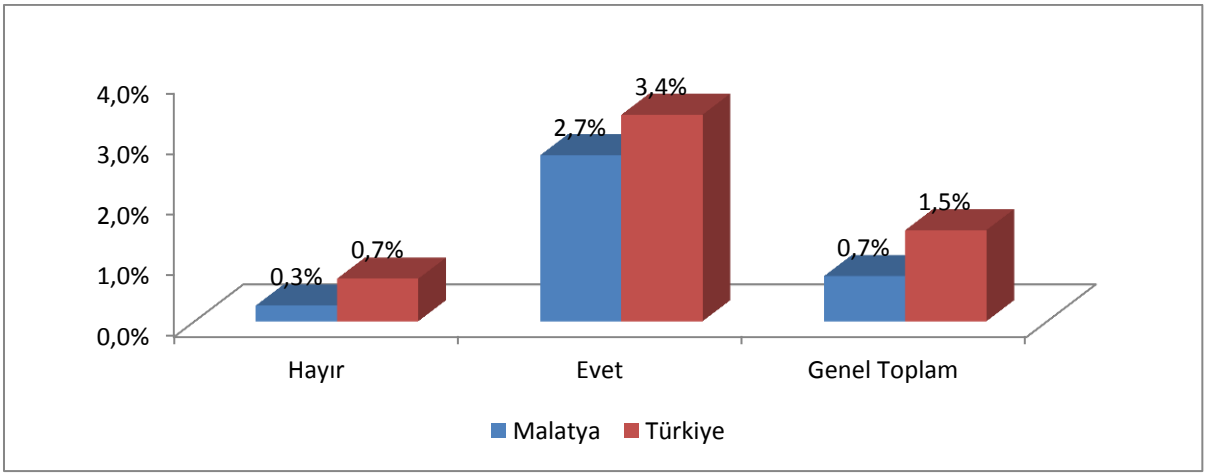

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Malatya ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

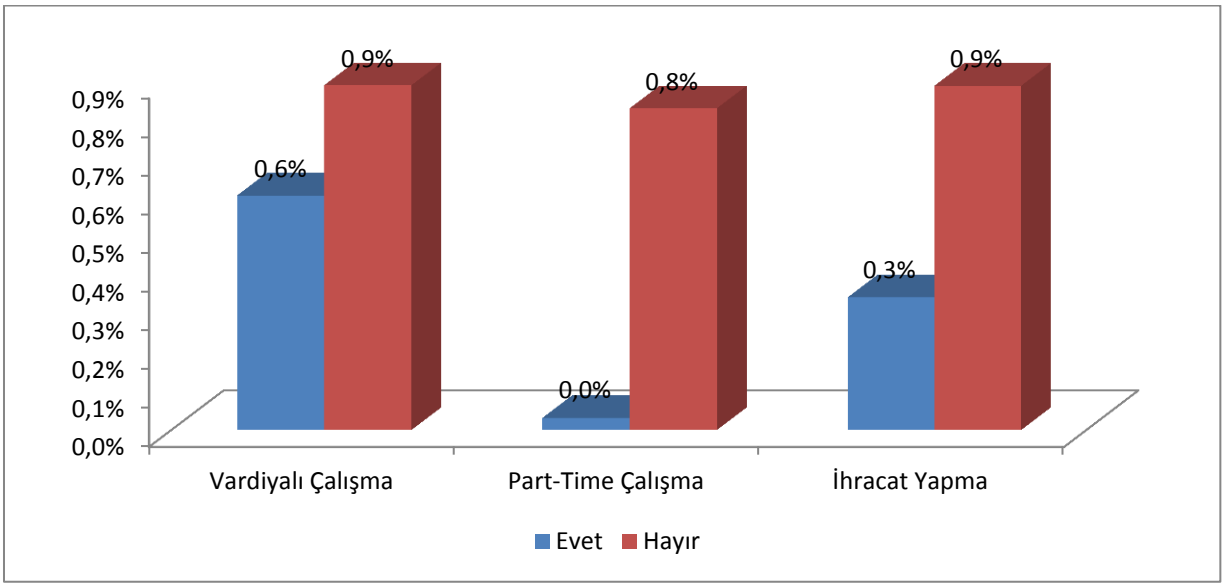

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,9 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,8, yapılmayan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde sıfırdır. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,9 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

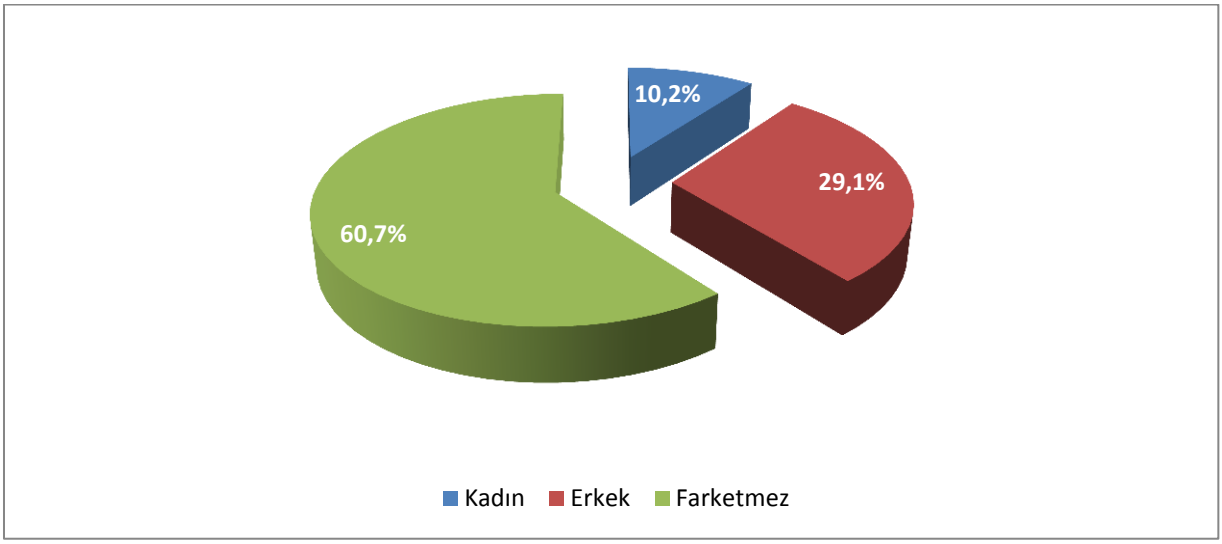

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Malatya ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 29,1'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 10,2 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 60,7 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

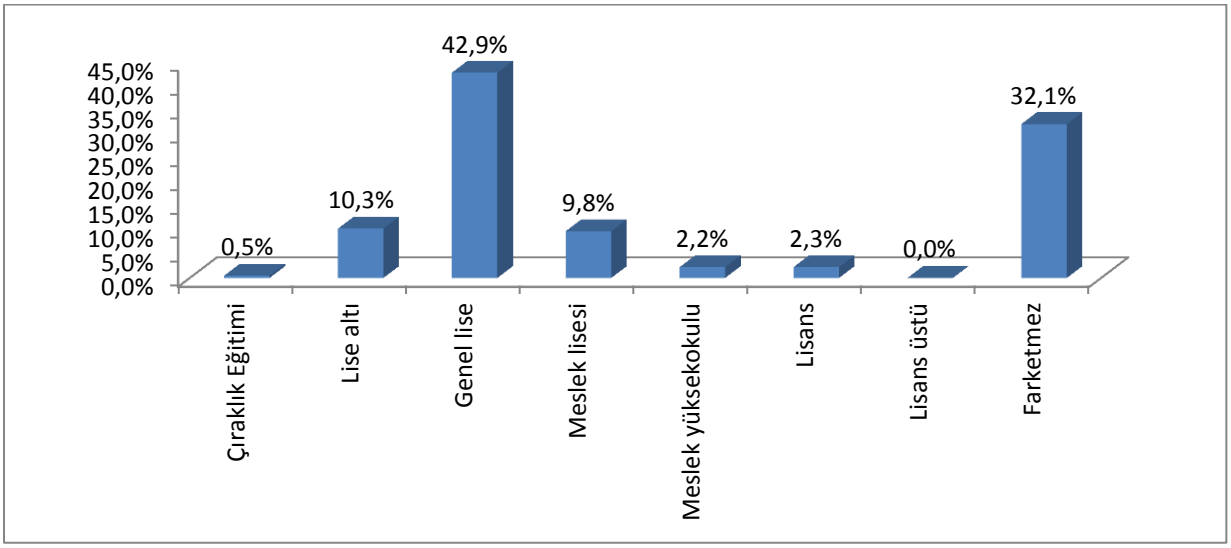

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Malatya ilindeki açık işlerin yüzde 42,9'unda işverenler asgari genel lise mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise farketmez seçeneği ile işverenlerin ikinci tercihi olmuştur. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

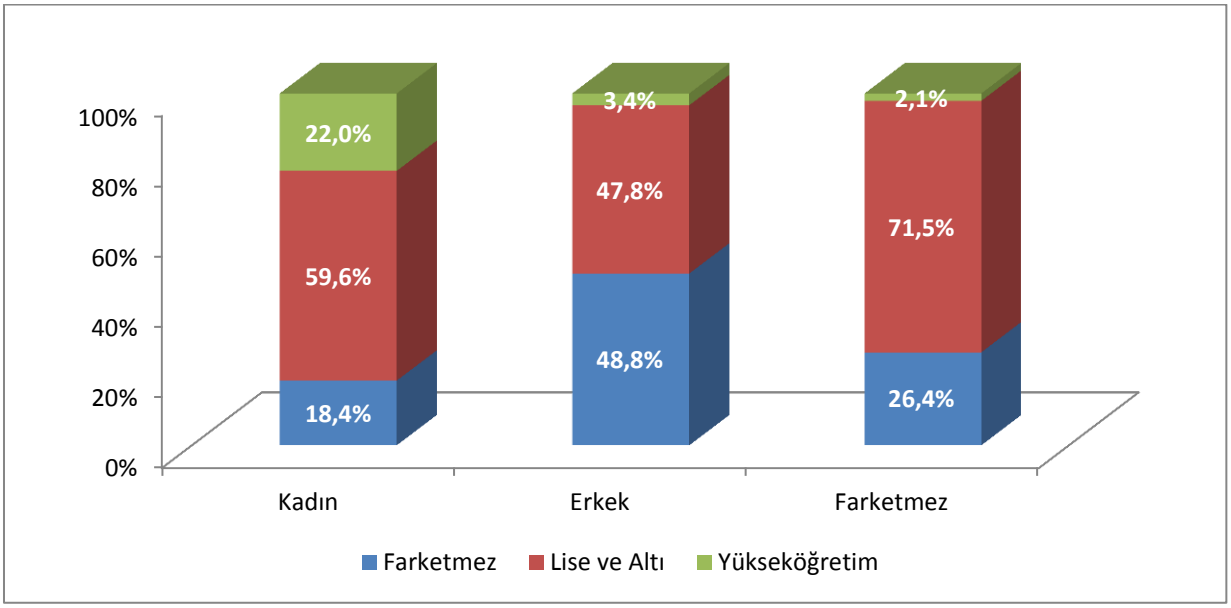

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için lise altı eğitim düzeyinden sonra ikinci sırada tercih olmuştur. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Malatya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	70,2%	26,3%	3,5%
İnşaat	20,0%	60,0%	20,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	12,9%	82,8%	4,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	92,3%	7,7%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	83,3%	16,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	50,0%	50,0%	0,0%
Genel Toplam	32,1%	63,4%	4,5%

Kaynak: İPA 2016

Alınan açık işlerde en fazla %63.4 oranında Lise ve Altı seviyesindeki eğitim düzeyi tercih edilirken, bunu %32,1 oranıyla eğitim düzeyi fark etmez tercihi izlemektedir.

Alınan açık işlerde en fazla Eğitim sektöründe yükseköğretim mezunu kişiler tercih edilirken bunu %20,0 oranı ile inşaat sektörü izlemektedir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

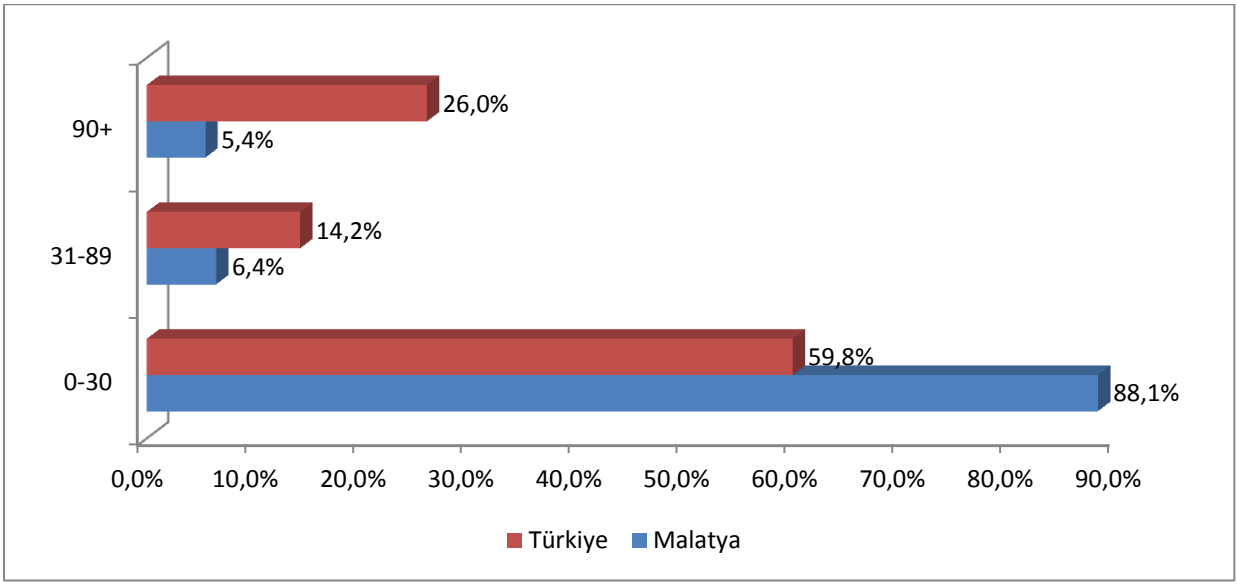

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Malatya ilinde açık işlerin yüzde 88,1'u 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 6,4'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Malatya'da gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Malatya ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
0-30	58,1%	78,5%	97,8%	88,1%
31-89	23,6%	13,8%	0,0%	6,4%
90+	18,3%	7,7%	2,2%	5,4%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Malatya'da kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde %58,1 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde %78,5 olarak tespit edilmiştir.

Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi %23,6 oranında bulunken erkeklerde %13,8 oranında gerçekleşmiştir.

90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınlar erkeklere nazaran daha ön plandadır. Fakat en yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, % 2,2 oranında gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

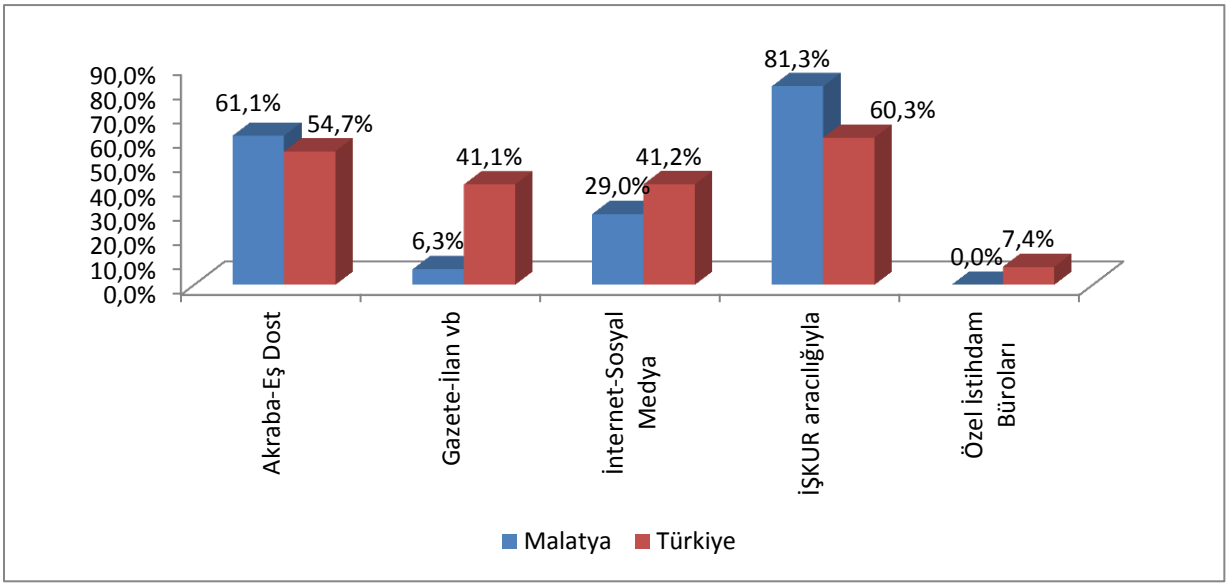

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Malatya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Malatya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 81,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Malatya ilinde işverenler daha sonra Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmıştır. İnternet-sosyal medya arama kanalında da Akraba-Eş Dost arama kanalını takip etmiştir. Bu üç arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Malatya iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	69,4%	30,3%	0,0%	60,9%	0,0%
Genel lise	91,2%	6,3%	54,3%	85,4%	0,0%
Meslek lisesi	75,6%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	19,8%	0,0%	19,8%	100,0%	0,0%
Lisans	76,4%	0,0%	36,9%	60,5%	0,0%
Lisans üstü	0%	0%	0%	0%	0%
Farketmez	15,2%	1,7%	13,7%	78,0%	0,0%
Genel Toplam	61,1%	6,3%	29,0%	81,3%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde Akraba-Eş Dost kanalı dışında hiçbir arama kanalı kullanılmazken, bu arama kanalı %100 oranında kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde %69,4 oranında Akraba-Eş Dost kanalı kullanılırken bunu %60,9 oranı ile İŞKUR aracılığı ile olan arama kanalı izlemektedir.

Genel olarak bakıldığında istenen eğitim durumlarına göre en tercih edilen arama kanalının % 81,3 ile İŞKUR Arama kanalının olduğunu görmekteyiz.

Malatya ilinde Özel İstihdam Büroları olmadığından belirtilen hiçbir eğitim seviyesinde tercih edilmemiştir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktadır.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

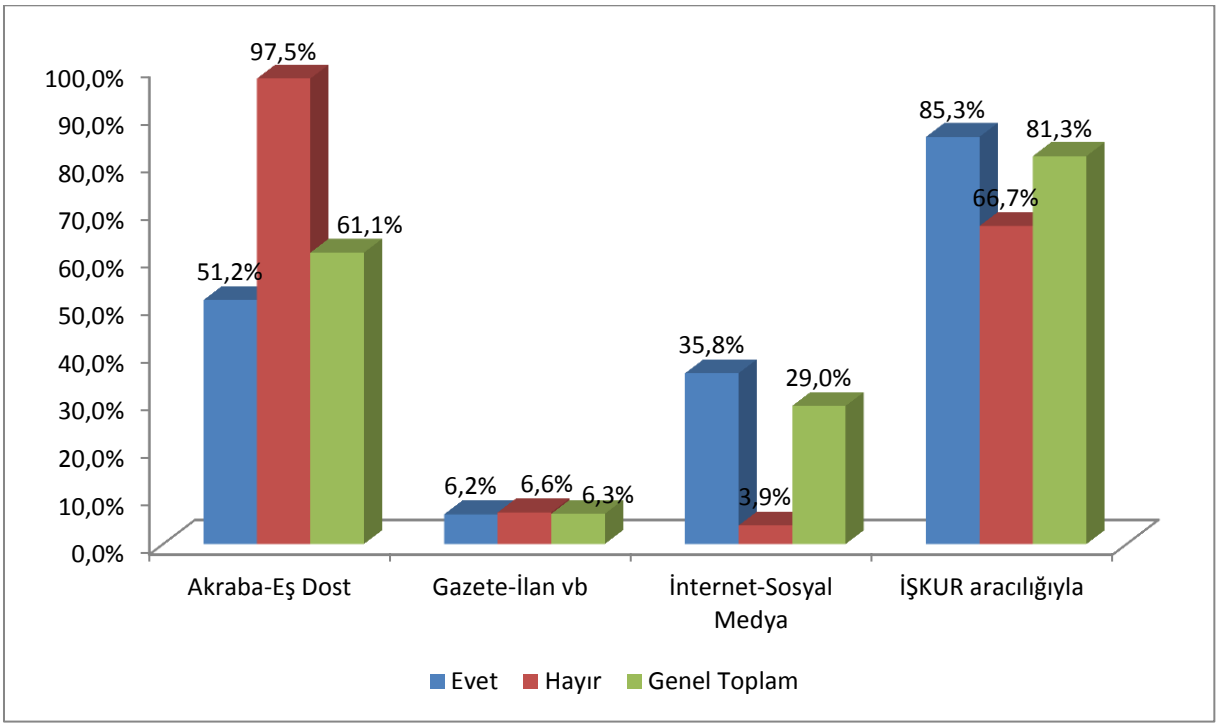

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 85,3 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 66,7'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Akraba-Eş Dost kanalını yüzde 51,2 oranında ikinci sırada kullanmışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	1	8	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	2	5	2	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1		3	3
Bilgisayar kullanımı	2	4	2	4	4
Takım Çalışması	6	3	4	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	5		3	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	5	7	7	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	9	7	6	8	8
Proje Tabanlı Çalışma	8	6		9	9

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Bilgisayar Kullanımı, Takım Çalışması gibi diğer beceriler izlemektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir hususdur.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	70
Hizmet ve Satış Elemanları	54
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	47
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	32
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	11
Profesyonel Meslek Mensupları	11
Genel Toplam	**240**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içinde en büyük oranı oluşturmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Malatya ili için tespit edilen açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 1,8 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	1,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,4%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,8%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,5%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	**0,7%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37,8%	10,7%	36,9%	29,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	26,4%	6,1%	29,4%	22,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4,4%	19,8%	0,0%	6,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	13,4%	3,4%	3,6%	4,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4,4%	19,9%	22,0%	19,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	13,6%	11,0%	0,0%	4,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	29,2%	8,1%	13,4%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 37,8 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 26,4 oranında Hizmet Ve Satış Elemanları; yüzde 13,6 oranında Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 13, 4 oranında ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 29,2'si bu meslek grubunda verilmiştir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	1	1		6	4	4	5	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	5	3		1	3	1	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	2	1		2		2	3
Bilgisayar kullanımı	2	4		2		6	6	4
Takım Çalışması	8	5	2	8	1	5	3	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	3	7		5		2		6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6		3		3	7	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	9			4	5	7	4	8
Proje Tabanlı Çalışma	7			7	6	8		9

Kaynak: İPA 2016 Not: Önem derecesi 1'den 9'a doğru sıralanmıştır.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları için ilk sırada, İletişim ve İfade Yeteneği yer almaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ikinci sırada Bilgisayar kullanımı gelmiştir. Daha sonra ise Satış ve Pazarlama Becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir.

Profesyonel Meslek Grupları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ilk öncelik değişmemektedir. Üç meslek grubu içinde ilk sırada Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	91,4%	6,4%	79,4%	92,4%	0,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	86,0%	8,0%	3,9%	82,0%	0,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	50,2%	0,0%	42,5%	7,3%	0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	67,8%	0,0%	28,3%	60,5%	0,0%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	20,4%	11,4%	0,0%	90,9%	0,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	38,8%	9,7%	0,0%	80,5%	0,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	23,3%	0,0%	6,6%	83,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 92,4'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba-Eş Dost aracılığıyladır. Akraba-Eş Dost aracılığıyla en çok kullanıldığı meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Malatya ilinde Özel İstihdam Büroları olmadığından Özel İstihdam Büroları arama kanalı olarak kullanılmamaktadır. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralamas

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Takım Çalışma sı	İletişim ve İfade Yeteneği	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Bilgisayar kullanımı	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Satış ve Pazarlama Becerisi
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ			1		2			3
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	2	1	3	4				
TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ MESLEK ELEMANI	2		1	3				
GARSON (SERVİS ELEMANI)		3	1	2				
SATIŞ DANIŞMANI	1	7	2	6	3	5		4
MAKİNECİ (DİKİŞ)	1			2			3	
İMAL İŞÇİSİ				1				
PAZARLAMACI		5	4	2		3		1
BÜRO MEMURU (GENEL)			3	1	2		4	
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1	2	3	4	5	6		

Kaynak: İPA 2016 Not: Önem derecesi 1-7 ye doğru sıralanmıştır.

Tablo 25'te Malatya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği yer almaktadır. Kalite Kontrolcü-Tekstil mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Takım Çalışması gelmektedir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Büro Memuru (Genel)	İmal İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Sekreter	Pazarlamacı	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Hemşire	Şoför-Yük Taşıma	Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (İnşaat)	Garson (Servis Elemanı)
Kasiyer	Bulaşıkçı (Stevard)	Satış Danışmanı
Müşteri Temsilcisi	Sevkiyat Görevlisi	İmal İşçisi
Çocuk Bakım Elemanı (Özel Eğitim Gerektiren Bireyler)	Depo Sorumlusu	Makineci (Dikiş)
Tıbbi Laboratuvar Teknisyeni/ Laboratuvar Teknisyeni	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Mobilya Montaj Ustası
Acil Tıp Teknisyeni	İlik Düğmeci/İlik Düğme Otomatçı	Pazarlamacı
Fizyoterapi Teknikeri	Satış Danışmanı	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kalite Kontrolcü-tekstil, Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, İmal İşçisi, Makineci (Dikiş), Mobilya Montaj Ustası, Pazarlamacı, Büro Memuru meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Büro Memuru (Genel),Sekreter, Hemşire, Satış Danışmanı, Kasiyer, Müşteri Temsilcisi, Çocuk Bakım Elemanı (Özel Eğitim Gerektiren Bireyler), Tıbbi Laboratuvar Teknisyeni/ Laboratuvar Teknisyeni, Acil Tıp Teknisyeni , Fizyoterapi Teknikeri meslekleridir..

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de İmal İşçisi, Pazarlamacı, Şoför-Yük Taşıma Beden İşçisi (İnşaat), Bulaşıkçı (Stevard), Sevkiyat Görevlisi, Depo Sorumlusu, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), İlik Düğmeci/İlik Düğme Otomatçı, Satış Danışmanı meslekleridir.

Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	3	8	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	4	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	2	3	3
Bilgisayar kullanımı	2	4	2	4
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	5	5	5
Takım Çalışması	7	3	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	6	8	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	9	7	8
Proje Tabanlı Çalışma		7		9

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada benzerlik göstermektedir. Kadınlar ve erkelerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda ikinci sırada bilgisayar kullanımı, erkeklerde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi tercih edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci öncelik de Bilgisayar kullanımı becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dil becerisi her iki cinsiyet için de tercih edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Malatya ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

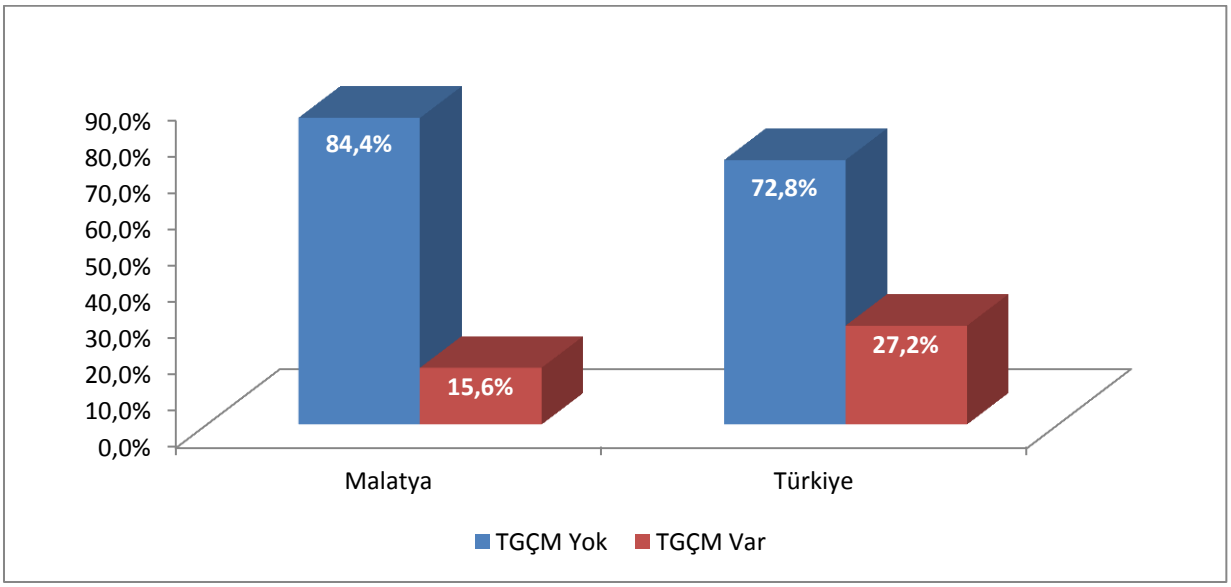

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Malatya ilinde ise 20+ istihdamlı İPA çalışması yapılan işyerlerinin %15,6'sı temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yine İPA çalışması yapılan işyerlerinin %84,4'ü temininde güçlük çekilen meslek olmadığını ifade etmiştir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

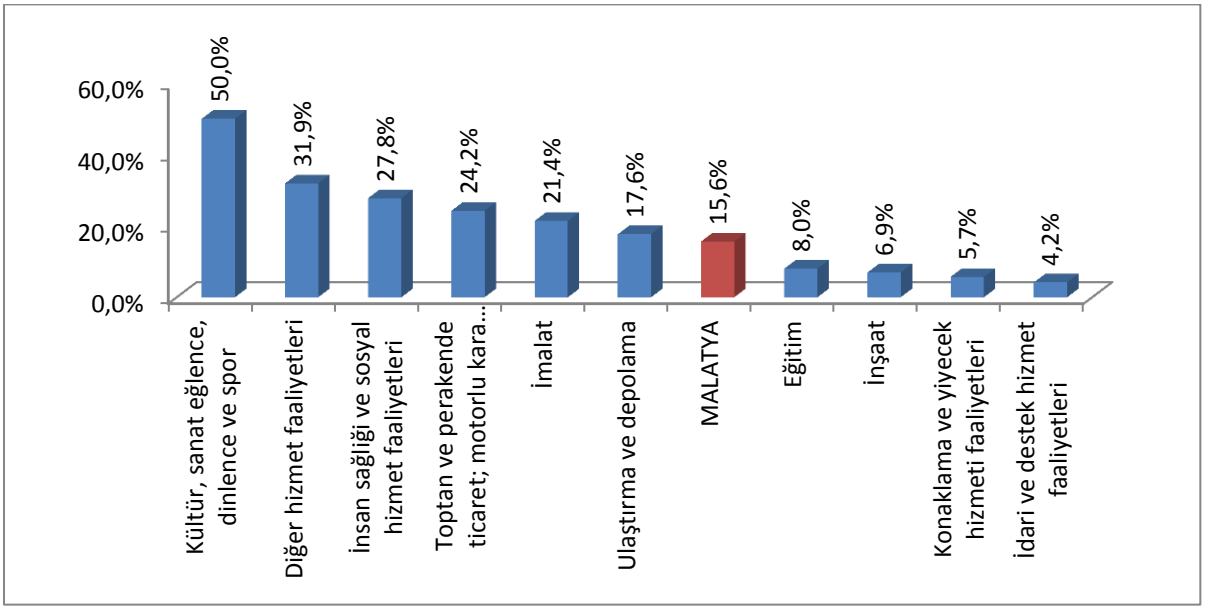

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe ankete katılan işyerlerinin yarısı temininde güçlük çekilen mesleğin olduğunu ifade etmiştir. Bu oranı % 31,9 ile Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan işyerleri izlemektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Malatya ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	141
İnşaat	63
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	151
Ulaştırma ve depolama	25
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3
Eğitim	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Diğer hizmet faaliyetleri	24
Genel Toplam	**444**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde 444 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörü sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Malatya ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yarısında fazlasını oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Malatya ilinde toplam çalışanların büyük kısmı bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Araştırma sonuçlarına göre özellikle Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

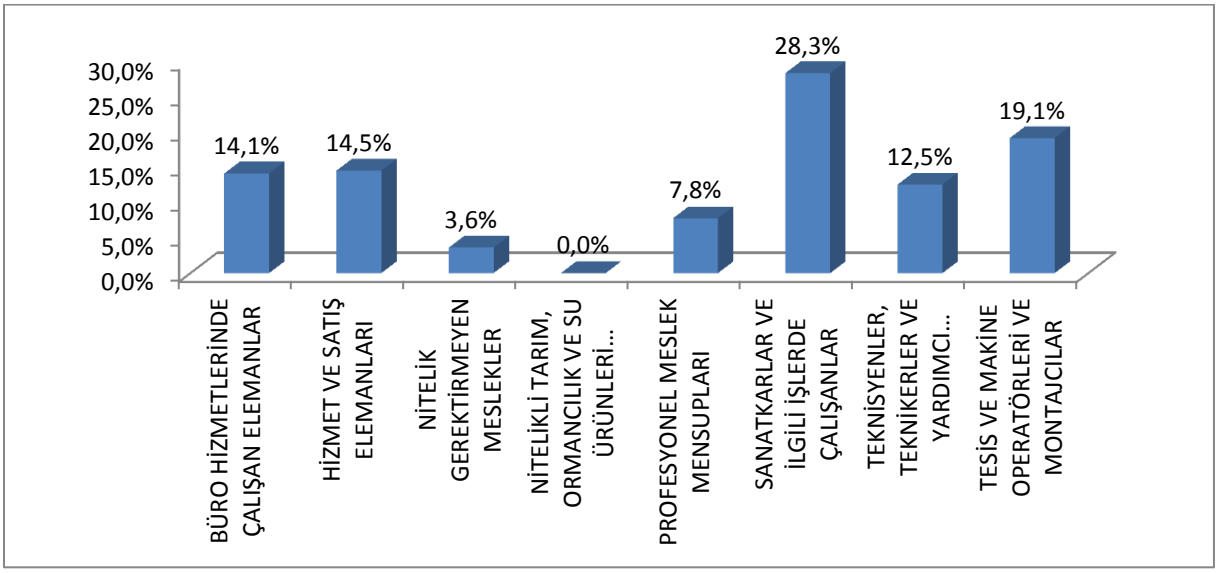

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28,3,'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek olan Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Malatya ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu Malatya ilinde % 19,1 oran ile temininde güçlük çekilen ikinci meslek grubu olmuştur.

Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Makineci (Dikiş)	13,2%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	12,1%
Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi	7,2%
Reyon Görevlisi	4,1%
Beden İşçisi (İnşaat)	2,9%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	2,9%
Soğuk Demirci	2,9%
Mobilya Montaj Ustası	2,6%
Gaz Altı Kaynakçısı	2,6%
Garson (Servis Elemanı)	2,6%

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Malatya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

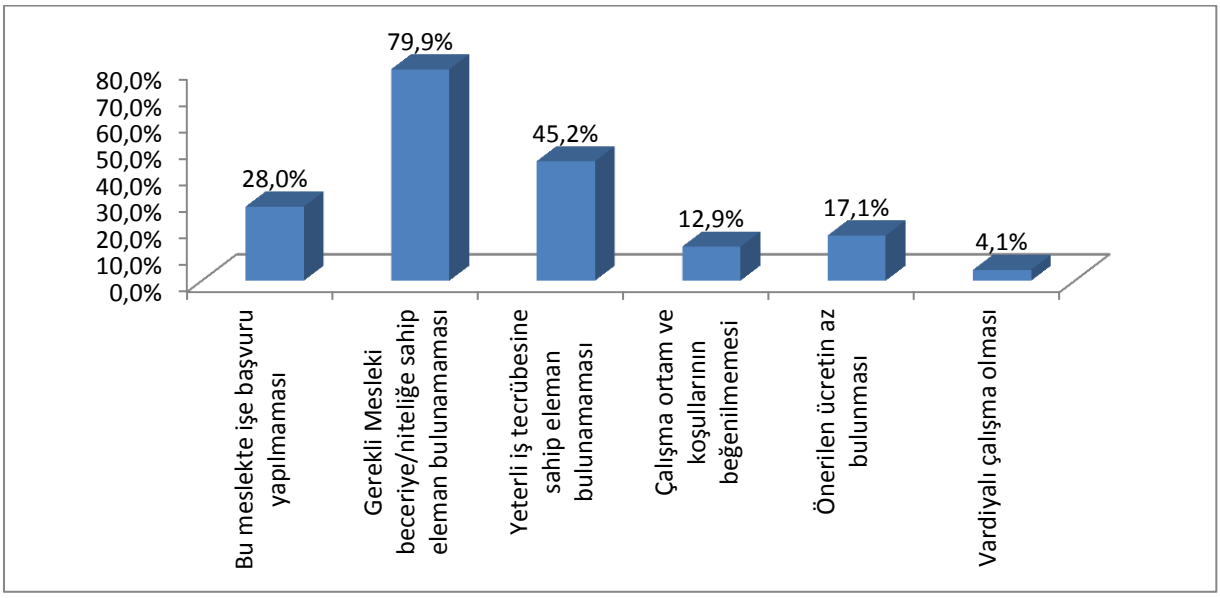

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

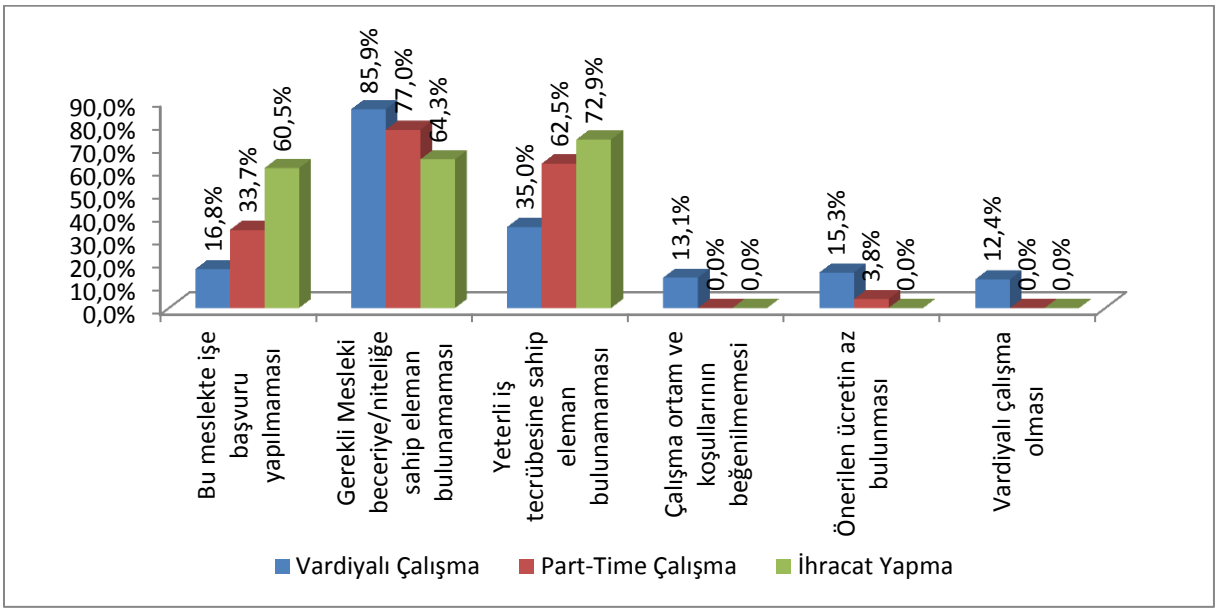

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 85,9 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Malatya ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9,2%	95,9%	10,3%	4,1%	11,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	8,3%	89,6%	68,0%	28,3%	33,3%	28,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	80,0%	0,0%	6,8%	93,2%	93,2%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	52,8%	50,2%	55,9%	12,4%	11,8%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	55,9%	69,6%	61,0%	0,9%	2,6%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5,9%	94,0%	36,7%	6,9%	12,8%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	10,1%	93,7%	38,4%	14,5%	21,6%	0,0%
Genel Toplam	**28,0%**	**79,9%**	**45,2%**	**12,9%**	**17,1%**	**4,1%**

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, yedi meslek grubundan beş tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. %79,9 Oran ile eleman temininde güçlük çekilen nedenler arasında ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	9,1%	100,0%	18,2%	0,0%	18,2%	0,0%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi	100,0%	33,5%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Reyon Görevlisi	11,7%	88,3%	88,3%	88,3%	100,0%	88,3%
Beden İşçisi (İnşaat)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Soğuk Demirci	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mobilya Montaj Ustası	72,7%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	45,5%	100,0%	54,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci(dikiş) Müşteri Temsilcisi, reyon görevlisi, Soğuk Demirci, Gaz Altı Kaynakçısı, Garson (servis elemanı) gibi mesleklerde temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi Soğuk Demirci ve Garson(servis elemanı) mesleklerinde ise temininde güçlük çekilmesinin tek bir nedeni olduğu tablodan görülmekte olup yine Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması neden olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan Reyon Görevlisi mesleğinin temininde güçlük çekilmesinin nedenleri arasında Vardiyalı çalışma olması nedenin %88,3 gibi yüksek bir oranda olması da Malatya ilinde vardiyalı çalışma şeklinin fazla olduğunu işaret etmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Malatya ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Malatya ilinde işverenlerin yüzde 15,9 ‘u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Malatya ‘da bu sayı 4’e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup Malatya’da yüzde 2,5 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
İmalat	22,1%	0,8%	55,7%	21,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
İnşaat	8,9%	3,0%	64,4%	23,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	18,6%	2,4%	52,4%	26,6%
Ulaştırma ve depolama	5,9%	11,8%	64,7%	17,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,1%	0,0%	71,4%	11,4%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,2%	0,0%	63,6%	18,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,5%	4,2%	83,3%	0,0%
Eğitim	8,0%	0,0%	64,0%	28,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11,1%	0,0%	55,6%	33,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	19,1%	0,0%	55,4%	25,5%
Genel Toplam	**15,9%**	**2,5%**	**60,1%**	**21,5%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle belirtilen bu dört sektörde mevcut işyerlerinin yaklaşık üçte birinin istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Malatya ‘da işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	-12	-6,5%
İmalat	823	9,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	15	11,5%
İnşaat	165	3,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	426	4,9%
Ulaştırma ve depolama	67	5,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36	4,7%
Bilgi ve iletişim	2	2,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	20	28,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	1,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	2,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	27	0,7%
Eğitim	15	1,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	0,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	14	2,1%
Genel Toplam	**1.611**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte iken Malatya ‘da ise bu oran, yüzde 5’tir.

Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Malatya‘da beklenen bin 611 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada üçüncü sırada yer almaktadır. Net istihdam azalışının en fazla olduğu sektör ise yüzde -6,5 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü olduğu tabloda görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	830	13,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	203	3,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	236	3,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	219	5,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	54	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	20	1,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	44	1,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0,7%
Yöneticiler	4	0,6%
Genel Toplam	**1.611**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Malatya ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Malatya ilinde beklenen tüm artışın yüzde 79,7 'sini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, net istihdam değişiminde olduğu gibi Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer almaktadır.. Yöneticiler meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde 0,6 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Taş Duvarcı-İnşaat)
Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi	Reyon Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Bekçi
Beden İşçisi (İnşaat)	Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı
Ütücü	Halkla İlişkiler Görevlisi

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (İnşaat), Ütücü meslekleri olup, Şoför (Yolcu Taşıma), Taş Duvarcı-

(İnşaat) Reyon Görevlisi, Bekçi, Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Halkla İlişkiler Görevlisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleği geçtiğimiz yıl ilk sırada yer almaktayken, bu yıl Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi mesleğinde 400 kişilik bir artış olacağı düşünülürken, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinde 200 kişilik bir artış olacağı beklenmektedir. Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi mesleğinde 107, Makineci (Dikiş) mesleğinde ise 90 kişilik bir artış olacağı beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl ile bu yıl arasında net istihdam azalışı beklenen meslekler farklılık göstermektedir. Geçtiğimiz yıl ilk sırada Matematik Öğretmeni mesleği yer alırken bu yıl Şoför (Yolcu Taşıma) mesleği ilk sırayı almıştır.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

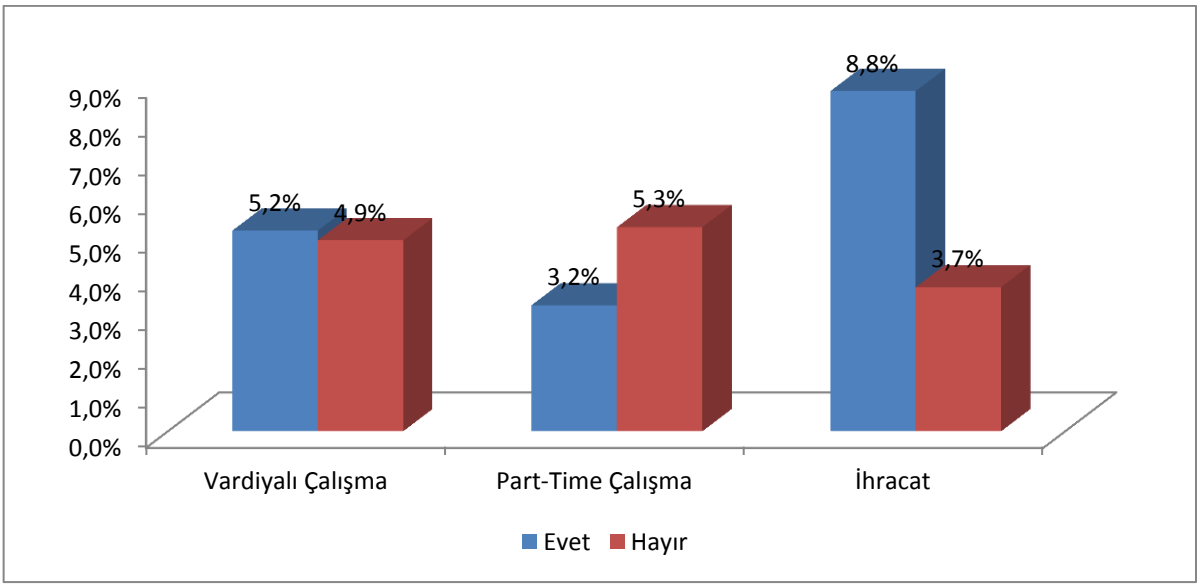

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin farklı eğilimler sergilediğini görmekteyiz. İhracat yapan firmalarda istihdam artışının, vardiyalı çalışma ve part-time çalışmaya göre istihdam artışının daha fazla olduğu şekil 29'da görülmektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, Malatya için Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

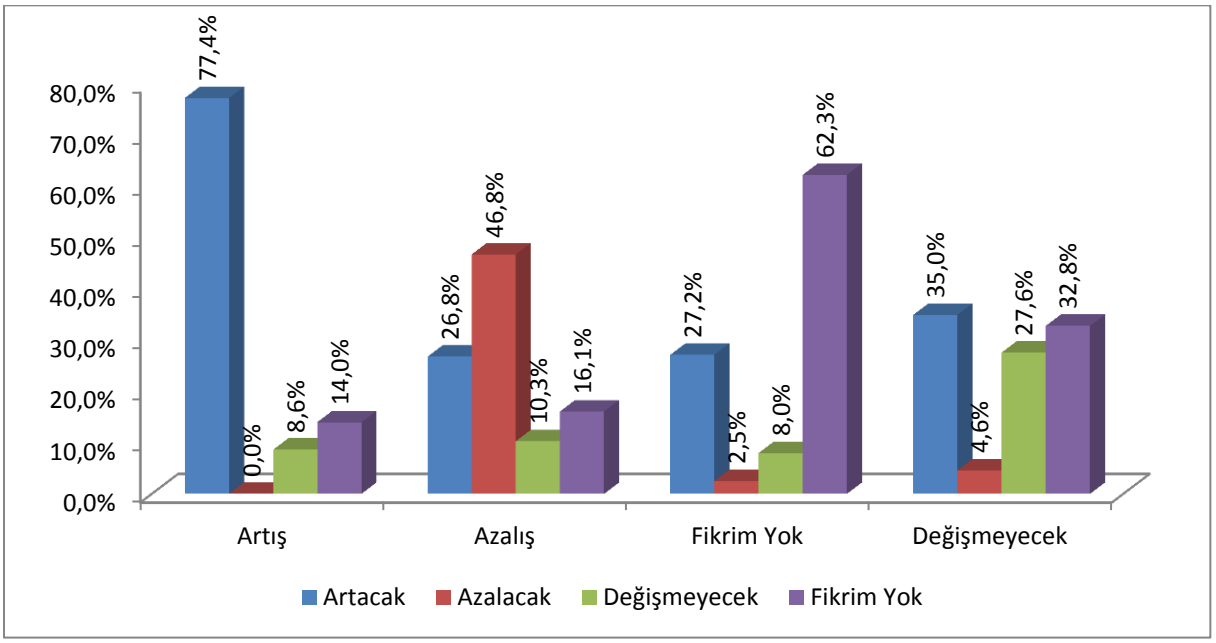

Kaynak: İPA 2016

Malatya ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 15,9'unu oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 77,4'ü beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken artış bekleyen işverenlerin beş yıl sonrası için azalış beklemediği görülmektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 2,5'i oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 46,8' i beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 26,8'i beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir. Yüzde 10,3'ü değişmeyeceğini ve yüzde 16,1' i ise fikrinin olmadığını beyan etmiştir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 21,5'i oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 8'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir. Yüzde 27,2'si ise istihdam artışı olacağını beklemektedir.

İşverenlerin yüzde 60,1'lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da

yüzde 32,8'i uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır. Yüzde 35'i ise istihdam artışı olacağını beklemektedir.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Malatya iline ait temel işgücü göstergelerine bakıldığında çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı 2008-2013 yıllarında artan bir seyir izlemektedir. İstihdam oranı en yüksek seviyeye 2013 yılında %49,9 ile ulaşmıştır.
İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Malatya ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı bu duruma paralel olarak istihdam alanlarının da arttığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Malatya ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Malatya ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

Malatya'da yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 3415 olan işe yerleştirme sayısı 2012 yılında 8231'e çıkmıştır. 2013 yılında ise 6996 olduğu görülmektedir. 2014 yılında 4224 olan işe yerleştirme sayısı 2015 yılının ilk altı ayında 1816 olarak gerçekleşmiştir. Erkek iş arayanlarda görülen en yüksek işe yerleştirme 2012 yılında gerçekleşmiş iken, kadınlarda görülen en yüksek işe yerleştirme 2013 yılında görülmüştür.

Malatya ilinde 2015 yılında toplam 7609 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 4407'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Malatya ili işgücü piyasası içinde Beden işçisi(Genel) mesleği en fazla işsizlik ödeneği hak eden meslektir. Beden işçisi (Genel) mesleğinde toplam 1295 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İkinci sırada ise Beden işçisi (Temizlik) mesleği yer almaktadır. Bu meslekleri ise Büro Memuru (Genel), Şoför-Yük Taşıma, Satış Danışmanı, Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci, Şoför (Yolcu Taşıma), Beden İşçisi (İnşaat) ve Aşçı meslekleri takip etmiştir.

Malatya ilinde Gayrimenkul faaliyetleri ve bilgi işlem sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 66,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Malatya ili genelinde bu oran yüzde 8,3 olarak gerçekleşmiştir. Malatya ilinde ikinci sırada Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 50 part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 38,9 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. İmalat ve inşaat sektörlerinde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

2015 yılında aktif işgücü programları kapsamında 878 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 4970 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise 5693 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılında 729 İEP düzenlenmiş olup 2125 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 131 adet kurs düzenlenmiş olup 2416 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Malatya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 52,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Malatya ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 80,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 59,6'sı işbaşı eğitimi programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Malatya ilinde de kendisini göstermiştir.

Malatya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 240 kişilik açık işin yüzde 42'sine tekabül eden 100 kişilik kısmı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerdir.

Malatya ilinde 444 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörü sektörlerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Malatya ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yarısında fazlasını oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Malatya ilinde toplam çalışanların büyük kısmı bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Araştırma sonuçlarına göre özellikle Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Malatya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kayısı İşleme Ve Paketleme İşçisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Malatya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Malatya ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle

örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 15,9'unu oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 77,4'ü beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken artış bekleyen işverenlerin beş yıl sonrası için azalış beklemediği görülmektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 2,5'i oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 46,8' i beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 26,8'i beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir. Yüzde 10,3'ü değişmeyeceğini ve yüzde 16,1' i ise fikrinin olmadığını beyan etmiştir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296

IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	11.531	4.684	72.751	88.966

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan - 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İŞKUR

TÜRKİYE İŞ KURUMU
MALATYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Dabakhane Mah.Buhara Cad.No:63
Battalgazi/MALATYA
Tel: 0 422 212 09 65
www.malatyaiskur.gov.tr